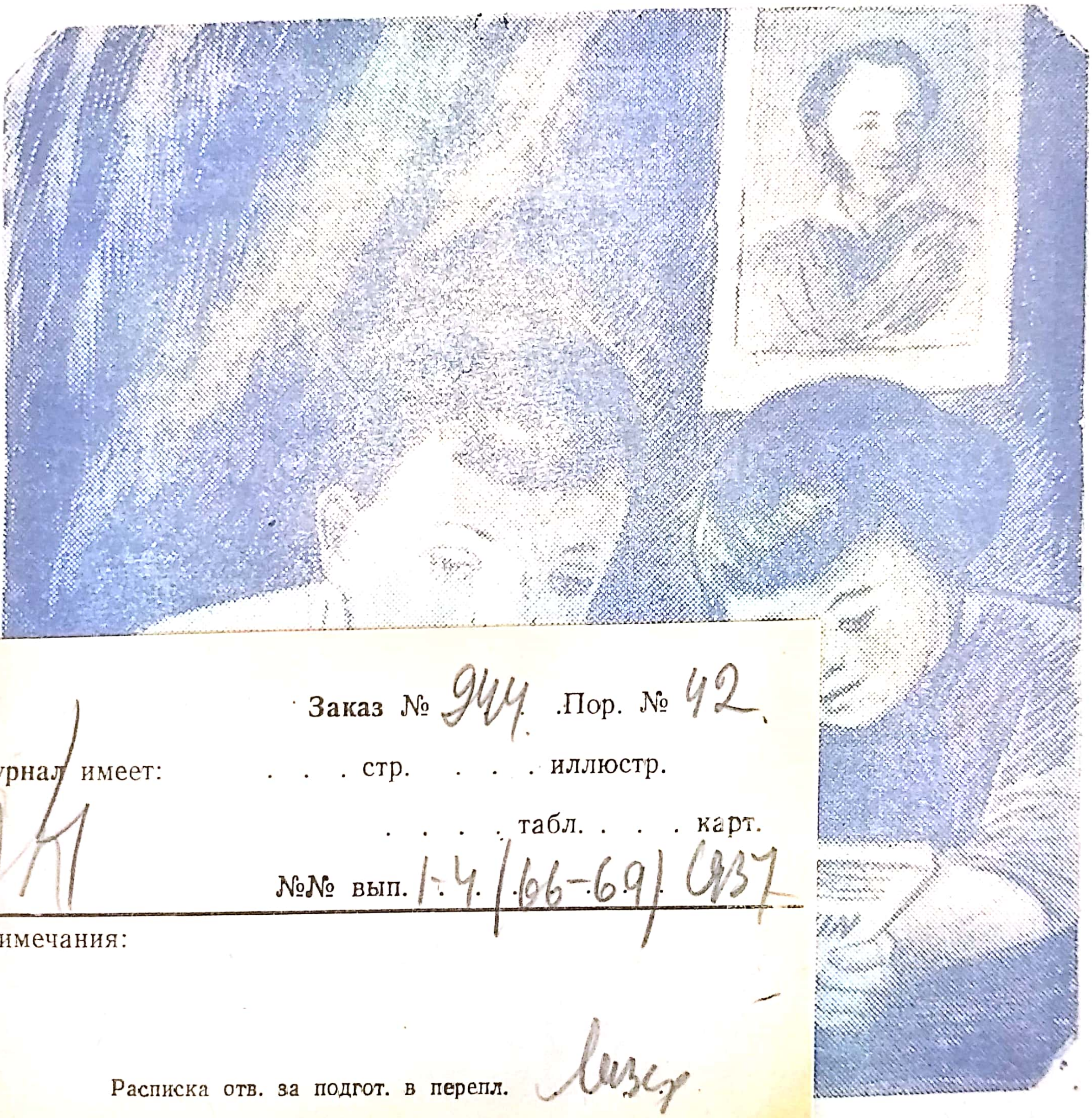
ΠΙΟΝΕΡΟΣ

1

ΓΕΝΑΡΙΣ
1937

ΕΛΙΝΙΚΟ ΕΚΔΟΤΙΚΟ ΤΥ ΔΟΝΜΠΑΣ

ΠΙΟΝΕΡΟΣ

1

ΓΕΝΑΡΙΣ
1937

ΕΛΙΝΙΚΟ ΕΚΔΟΤΙΚΟ ΤΥ ΔΟΝΜΠΑΣ

ΓΙΑ ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΙΣ ΤΑΚΣΙΣ ΝΑ ΙΣΕ ΕΤΙΜΟΣ!

ΠΙΟΝΕΡΟΣ

ΟΡΓΑΝΟ ΤΥ ΟΜΠΚΟΜ
ΤΥ ΚΟΜΣΟΜΟΛ ΤΥ ΔΟΝΜΠΑΣ
ΚΕ ΤΥ ΛΚΠ ΤΙΣ ΥΣΣΔ

ΠΙΟΝΕΡΙΚΟ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΧΡΟΝΟΣ VII ΑΡ. 1 (66)

ΓΕΝΑΡΙΣ 1937

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

Σελ.

СОДЕРЖАНИЕ:

Стр

Α. Σ. ΠΥΣΚΙΝ

ΣΤΙΣ 10 ΤΥ ΦΛΕΒΑΡΙ ΤΥ 1937 ΓΙΝΥΝΤΕ ΕΚΑΤΟ ΧΡΟΝΙΑ
ΑΠ' ΤΟ ΘΑΝΑΤΟ ΤΥ ΜΕΓΑΛΥ ΡΟΣΥ ΠΙΙΤΙ
ΑΛΕΚΣΑΝΤΡ ΣΕΡΓΕΕΒΙΤΖ ΠΥΣΚΙΝ.

Α. ΔΙΜΙΤΡΙΥ

ΤΟ ΜΟΝΟΠΑΤΙ ΔΕ ΘΑ ΧΟΡΤΑΡΙΑΣΙ!

Я памятник себе воздвиг нерукотворный,
К нему не зарастет народная тропа...

А. С. Пушкин.

Το μονοπάτι δε θα χορταριάςι.
Τςυννίδες δε φιτρόνυν να το πνίκςυν πια.
Τ' αγνό μνιμίο-ςυ δε θα ςκυριάςι.
Το χερι-μας τυ πίρε κιόλας τι ςκυριά...
Τὶ μονοπάτι!
Πυ δεκάδες δρόμι
Απλόχορι,
ςτροτί,
κενύργιι,
καρδιακί
Ανίχτικαν κε θ' ανιχτύν ακόμι
Για νἄρτυν όλι ςτιν αςτίρεφτι πιγί·
Στον ίςκιο τον ελάτον να καθίςυν
Το φλίζβο για ν' ακύςυν τον αρμονικό,
Τα διπςαζμένα χίλια να δροςίςυν,
Ρυφόντας τονικό
κε διάφανο νερό.
Κρατύςανε μαςτορικά τι λίρα,
Πὸλί πετύςαν με τον Πίγαςο πιιτὲς,
Μα τιν πικρί κε ζιλεφτί-ςυ μίρα
Κανίς ακόμα δε δοκίμαςε ποτές.
Πολί με μάγεπςαν ος τόρα ςτίχι,
Πολές αγὰπιςα κε κςέχαςα φονές,
Μα νιόθο, πος ι ζοντανί-ςυ ίχι
Για πάντα ρίζες βγάζυν μέςα-μυ βαθιές.
Με τυς τυνκύςυς,
φίνυς
κε χαλμίκυς
Μ' ατέλιοτι ςτοργί ςε βλέπι
κι' ο ρομιός.
Κ' εςένα, Πύςκιν,
κε τυς μπολςεβίκυς
Ανέθρεπςε
ο γίγαντάς-μας
αδερφός—
ο ρύςικος λαός!

Γενάρις 1937.

Α. Σ. ΠΥΣΚΙΝ

Ο Αλεξάντρ Σεργέεβιτζ Πύσκιν γενίθικε στι Μόσχα στ'ς 26 τυ Μάι (6 τυ Ιύνι με το νέο ιμερολόγιο) τυ 1799. Ο πατέρας-τυ Σεργέι Λβόβιτζ Πύσκιν καταγότανε από τσιφλικάδικι ικογένια, πυ ίτανε κάποτες πλύσια. Στο φιλόξενο σπίτι τυ Σεργέι Λβόβιτζ ερχόντανε ι καλίτερι σινγραφίς εκίνυ τυ κερύ, γιατί ίτανε άνθροπος μορφομένος, αγαπύσε τι φιλολογία κε μάλιστα έγραφε κι' ο ίδιος μικρά γαλικά πίματα.

Ο αδερφός τυ Σεργέι Λβόβιτζ, ο Βασίλι Λβόβιτζ, πυ απόχτισε φίμι σαν πιτίς σινέτινε επίσις ν'αναπτιχτί στον ανεψιό-τυ το ενδιαφέρο προς τι λογοτεχνία. Έτσι ο Αλεξάντρ Σεργέεβιτζ ακόμα απ'τα πεδικά-τυ χρόνια βρισκότανε σε λογοτεχνικό κίκλο κε από 9 χρονό έγραφε πια μικρά γαλικά πίματα.

Ακόμα απ' τα πεδικά-τυ χρόνια ο μελοντικός μεγαλοφιύς πιτίς αγάπισε πολί τιν ανάγνοσι. Περνύσε άγριπνες νίχτες στο καμπινέτο τυ πατέρα-τυ, καταπίνοντας το ένα βιβλίο ίστερα απ' το άλο. Το εντεκάχρονο αγόρι ίξερε όλι τιν γαλικί φιλολογία, πυ βρισκότανε στι βιβλιοθίκι τυ πατέρα-τυ.

Μα, όπος έγραφε ο μεγάλος ρόσος διμοκράτις επαναστάτις Τζερνισέβσκι: ...«Παρ' όλι τι γαλικί ανατροφί-τυ, παρ' όλο πυ στον ικογενιακό-τυ κίκλο μιλύσανε περισότερο γαλικά, ο Πύσκιν, όπος ξέρυμε, άκομα στα πεδίκα-τυ χρόνια ίτανε τριγιριζμένος από στιχία λαικότιτας· ξέρυμε, ότι ο κιριότερος αντιπρόσοπος σ' αφτί τιν επιροί ίτανε ι νταντά-τυ, ι ξακυζμένι Αρίνα Ροδιόνοβνα».

Αφτί ίξερε αναρίθμιτα παραμίθια κε μπορύσε πολί όμορφα να τα διγίτε. Τα διγίματα απ' τι λαικί ζοί, πυ άκυσε ο Πύσκιν στα πεδικά-τυ χρόνια, τυ δόσανε τι δινατότιτα να μάθι καλίτερα τα ροσικά λαικά ίθι κε έθιμα.

ΣΤΟ ΛΙΚΙΟ

Στα 1811 ο Αλεξάντρ Σεργέεβιτζ πίγε στιν Πετρύπολι κε μπίκε στο λίκιο. Αφτό το λίκιο ίτανε κλιστό εκπεδεφτικό καθίδρι-

μα κε βρισκότανε δίπλα στο παλάτι του Τσάρσκοε σελό.

Στο λίκιο ίχε οργανοθί ένας φιλολογικός όμιλος, που έβγαζε περιοδικό γραμένο με το χέρι. Σ' αφτό έπερνε μέρος κε ο Πύσκιν. Όταν σπύδαζε στο λίκιο άρχισε να γράφι ένα μεγάλο έργο με μιθικό χαραχτίρα, — το «Ρυσλάν κε Λιουντμίλα». Με το έργο αφτό απέχτισε φιλολογικί φίμι.

Ο ΠΥΣΚΙΝ στις εξετάσις στο λίκιο απαγγέλι τα πιίματά-του.

Απ' την ικόνα του ζογράφου Ι. Ε. Ρέπιν.

Ι φίλι του Πύσκιν στο λίκιο ίτανε ο Πύστζιν κε ο Κιουχελμπέκερ — ι μελοντικί δεκαβρίστες (ι δεκαβρίστες —πίρανε μέρος στιν εξέγερσι που έγινε στις 14 του Δεκέμβρι του 1825 στιν Πετρύπολι, στιν πλατία τις Γερουσίας). Στα 1817 ο Πύσκιν τέλιοσε το λίκιο.

ΣΤΙΝ ΕΞΟΡΙΑ

Άμα τέλιοσε το λίκιο, ο Πύσκιν κατικύσε στιν Πετρύπολι, όπου

ίχε στενές σχέσις με τυς μελοντικύς δεκαβρίστες. Έγραπσε τα πίματα: «Ελεφθεροφροσίνι», «Στον Τζααντάεφ», «Χοριό», κε κάμποσα επιγράματα. Γι'αφτό τον εκσόρισαν στα 1820 στο νότο.

Απ'τα 1820 ος τα 1824 ο Πύσκιν κατικύσε στιν εκσορία στο νότο (Εκατερινοσλάφ, Κισινιόφ, Κάφκασος; Κριμέα, Οντέσα) κε έγραπσε σ'αφτό το διάστιμα τα έργα: «Ο εχμάλοτος τυ Καφκάσυ», «Ι αδερφί-λιστές», «Ι βρίσι τυ Μπαχτζισαράι», «Ι τσινκάνι». Στο νότο άρχισε κε το έμετρο μιθιστόριμα «Εβγένι Ονέγιν», πυ το τέλιοσε μόνο στα 1831. Στα 1824 στίλανε τον Πύσκιν απ'τιν Οντέσα στο κιβερνίο τυ Πσκόφ στο τσιφλίκι τον γονιόν-τυ, πυ βρισκότανε στο χοριό Μιχαιλόφσκοε. Εδό έγραπσε τιν τραγοδία «Μπορίς Γοντυνόφ».

Εκσόν απ'αφτό ο Πύσκιν στο διάστιμα τυ 1824—1826 καταγινότανε πολί στι φιλολογικί δυλιά, διάβαζε πολί, άκυε τα παραμίθια τις νταντάς-τυ, πυ τα επεκσεργάστικε ίστερα σε έμετρα παραμίθια («Παραμίθι για τον πσαρά κε το πσαράκι», «Παραμίθι για τι νεκρί βασίλισα» κε άλα).

ΙΣΤΕΡΑ ΑΠ'ΤΙΝ ΕΚΣΟΡΙΑ

Στα 1826 ο Πύσκιν ελεφτερόθικε απ' τιν εκσορία κ'επέστρεπσε στι Μόσχα κε στιν Πετρόπολι.

Στα 1828 έγραπσε το πίμα «Πολτάβα».

Στα 1829 ο πιτίς πιγε στον Αντικάφκασο, έγραπσε τα πίματα: «Κάφκασος» κε «Νκρέμιζμα». Στα 1830 στο τσιφλίκι Μπόλντινο πυ βρισκότανε στο Νίζνι-Νόβγοροντ ο Πύσκιν έγραπσε τις «Αφιγίσις τυ Μπέλκιν», τιν «Ιστορία τυ χοριύ Γοριύχινο» κε τις «μικρές τραγοδίες»—«Φιλάργιρος ιπότις» κε «Μότσαρτ κε Σαλιέρι».

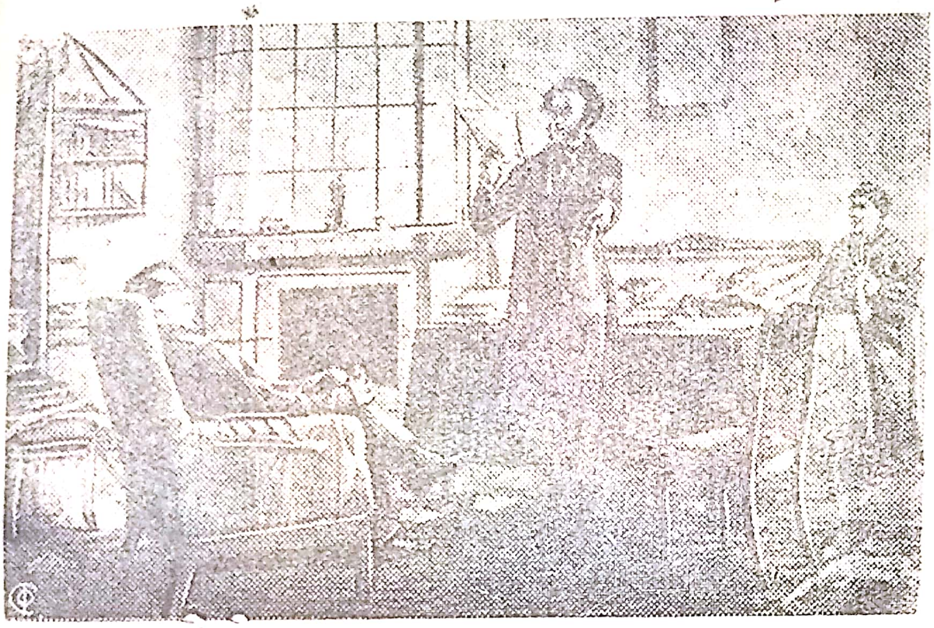
Στα 1833 ο Πύσκιν ταξίδεπσε στο Βόλγα κε στα Υράλια με σκοπό να μαζέπσι ιλικά για τιν ιστορία τις εκσέγερσις τυ Πυγατζόφ. Στα 1833 έγραπσε: το πίμα «Χάλκινος Καβαλάρις» κε τι διίγισι «Ντυμπρόβσκι». Στα 1836 έγραπσε τι διίγισι «Ι κόρι τυ λοχαγύ».

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΥ ΠΥΣΚΙΝ

Στα τελεφτέα χρόνια τις ζοίςτυ ο Πύσκιν ίτανε ανανκαζμένος να ιπιρετάι στιν τσαρικί αβλί. Ι αντιπρόσοπι τον ντβοριάνον φέρονταν εχτρικά στον Πύσκιν. Δεν μπορύσανε να τυ σινχορέσυν τα πίματά-τυ, όπυ ο Πύσκιν μαστίγονε τιν κολακία-τυς, τι χαμέρπια,

το δεσποτιζμό-τυς. Ενάντια στον πιτί διαδίδανε διάφορες σπερμολογίες κε σικοφαντίες.

Ο Πύσκιν ίτανε ανανκαζμένος

Ο Πύσκιν στο Μιχαιλόφσκοε. Δεξιά στιν καρέκλα—ο Πύστζιν. Στο βάθος τις κάμαρας—ι νταντά του Πύσκιν

να ιπεραςπιςτί τον εαφτό-τυ κε γι'αφτό προςκάλεσε σε μονομαχία ένα απ'τυς μεγαλοσιάνος αδλικύς —τον Ντάντες, πυ ίτανε γάλος στιν καταγογί-τυ. Στι μονομαχία, πυ έγινε στις 27 τυ Γενάρι τυ 1837 ο Πύσκιν πλιγόθικε θανάσιμα.

Στις 29 τυ Γενάρι τυ 1837 ι όρα 2 κε 45 λεφτά μετά το μεσιμέρι ο Πύσκιν πέθανε. Ο θάνατος τυ Πύσκιν ανισίχισε όλυς. Ανισίχισε τυς προτοπόρυς τις Ροσίας, πυ αγαπύσανε τον πιτί, μα ο αφτοκράτορας κε ι ακόλυθί-τυ ίτανε εφχαριστιμένι πυ χάθικε ο θανάσιμος εχτρός-τυς.

Ι κατικία τυ Πύσκιν ίτανε ολογέματι από ανθρόπυς, πυ ίρθανε να δόσυνε τον τελεφτέο χερετιζμό στον αγαπιμένο-τυς πιτί.

Ο «Ανότερος κόζμος» ίτανε με το μέρος τυ φονιά τυ Πύσκιν. Επενύσε τον Ντάντες, μα όλος ο πλιθιζμός τις Πετρύπολις, πυ κατικύσε στις άκρες τις πόλις, διψύσε πολί να εκδικιθί το φονιά.

Ο αφτοκράτορας φοβότανε να μι μεταπραπί ι κιδία τυ Πύσκιν σε διαδίλοσι κε τα βαθιά μεσάνιχτα στις 3 τυ Φλεβάρι ίρθε στιν εκλισιά ένας σινταγματάρχις τις χοροφιλακίς. Μεταφέρανε το φέρετρο τυ Πύσκιν στον τόπο τις τελεφτέας-τυ εξορίας,—στο χοριό Μιχαιλόφσκοε κε το θάψανε στιν αβλί τυ μοναστιριύ τυ Σβιατογόρσκ.

Απαγορέψανε στις εφιμερίδες κε τα περιοδικά να τιπόνυνε άρθρα για τον Πύσκιν, απαγορέψανε ακόμα κε να ξανατιπόνυνε τα έργα-τυ. Έτσι κίδεψε ι επίσιμι Ροσία τυ Νικολάι τον πιο μεγάλο ρόσο λαικό πιτί.

ΓΙΑΤΙ ΙΝΕ ΑΚΡΙΒΟΣ ΓΙΑ ΜΑΣ Ο ΠΥΣΚΙΝ

Περάσανε εκατό χρόνια απ' τον κερό πυ σκοτόσανε ι τσαρικί αβλικί τον μεγαλοφιί λαικό πιτί Αλεκσάντρ Σεργέεβιτζ Πύσκιν. Νκρεμίστικε το τσαρικό σίστιμα κε ι εβγνόμενες απόγονι τυ Πύσκιν—ι εργαζόμενι τις μεγάλις χόρας—τιμίσανε αλιθινά τι διμιυργία-τυ.

Ο Πύσκιν έγινε απαρέτιτος κε ανεχτίμιτα ακριβός για όλυς. Ίνε ακριβός για τι μεγαλοφιί πιτικί-τυ ισχί, για την αδάμαστι επαναστατικότιτα, για το βαθιά ανθρόπινο εκπολιτιζμό, για την παντοτινί αναζίτισι τις χαράς κε τις ομορφιάς στι ζοί, για την ασίνκριτι μυσικί τυ λόγυ-τυ. Ίνε για μας ακριβός σαν άνθροπος, πυ διψύσε τι λεφτεριά για τις καταπιεζόμενες μάζες.

Αγαπύμε κε εχτιμύμε τι διμιυργικότιτά-τυ. Τον κσέρυνε όλι κε εχτελεστίκανε πια προπολύ τα λόγια, πυ ίπε στο πίιμά-τυ «Μνιμίο»:

Ι φίμι-μυ θε ν'ακυστί στιν αχανί Ροσία[1])
Κε τ'όνομά-μυ θα το πυν τα χίλι τον λαόν,
Ι σλάβι κε ι φιλανδί, κ' ι σίμερα αγρία
Τυνγύσκι φιλί, κ' ι φίλι τον στεπόν.

Κε πάντα αγαπιτός, θα ίμε στον λαό-μυ,
Γιατί εδόκσασα εγό παντύ τι λεφτεριά,
Κε προς τα θίματα τι χάρι, στον σκλιρό κερό-μυ,
Ι λίρα-μυ καλύσε φλογερά.

---

[1]) Το πίιμα «Μνιμίο» το μετάφρασε ο σ. **Α. ΡΙΟΝΙΣ**

Ο Πύσκιν, όταν σπύδαζε στο λίκιο.

Α. Σ. ΠΥΣΚΙΝ

ΣΤΙ ΣΙΒΙΡΙΑ

Στις Σιβιρίας τα βαθιά
Τα μεταλία σκλαβομένι.
Ι πόθι-σας κε ι δυλιά
Δε θα ζβιστύνε ξεχαζμένι.

Τις διστιχίας αδερφί,
Μες' τα ιπόγια ι ελπίδα,
Τις ποθιτίς μιας εποχίς
Θε να σας φέρι τιν αχτίδα.

Θε να σας βρυν στι φιλακί
Κε ι αγάπι κ' ι φιλία
Σαν τιν ελέφτερι φονί-μυ
Πυ φτάνι στα κελιά τα κρία.

Κ' ι φιλακί θα νκρεμιστί
Κε θε να πέσυν ι αλίσες
Ι αδερφί θα σας οπλίσυν
Κ' ι λεφτεριά θα σας δεχτί.

Μετάφρασι—**Α. ΡΙΟΝΙ**

Α. Σ. ΠΥΣΚΙΝ

ΤΟ ΣΙΝΕΦΟ

Στερνό μαβροσίνεφο ς' άφις' ι μπόρα,
Μονάχο στα ίπςι πλανιέςε πα τόρα,
Μονάχο μας ρίχνις σκιά θλιβερί,
Τιν έφθιμι μέρα μαβρίζις στι γι.

Εςί τα υράνια τα ίχες κλιζμένα,
Καφτές αστραπές ανκαλιάζαν εςένα,
Απόκριφι έβγαζες τότες βροντί
Κε πότιζες τι διψαζμένι-μας γι.

Πια κρίπςυ. Το βλέπις, πος έφτας' ι όρα
Δροςίςτικ' ι γι κε σταμάτις' ι μπόρα,
Τα φίλα χαιδέβοντας πα στα κλαδιά,
Ο αγέρας σε σπρόχνι να πας πιο μακριά.

Μετάφρασι—**Π. ΣΑΡΑΒΑ**

Ικόνα τυ Ι. ΡΕΠΙΝ κε ΑΙΒΑ-ΖΟΒΣΚΙ: «Ο ΠΥΣΚΙΝ στιν ακρογιαλιά τις Μάβρις θάλαςας».

Σοιυζφότο

Α. Σ. ΠΥΣΚΙΝ

ΧΙΜΟΝΙΑΤΙΚΙ ΒΡΑΔΙΑ

Χιόνια ι μπόρα ςτροβιλιζι,
Κρίβι πια τον υρανό.
Πότε ςα θεριό μυνκρίζι,
Πότε κλέι ςα μορό.

Μια βυιζι τ' άχιρό-μας
Πα ςτι ςτέγι ξαφνικά,
Πότε το παράθιρό-μας
Σα διαβάτις το χτιπά.

Ι παλιά-μας καλιβύλα
Λιπιμένι, ςκοτινί,—
Στο παράθιρο, γριύλα[1])
Τί ςυ κόβι τι φονί;

Ί τίς μπόρας κυραζμένι
Σ' έγιρε το μυνκριτό,
Ί τις ρόκας νιςταγμέν
Νιόθις το ζυζυνιτό;

Πες, καλι, πος το πυλάκι
Ζύςε πέρα απ' το γιαλό,
Ί τις κόρις τραγυδάκι,
Πυ πιγένι για νερό.

Χιόνια ι μπόρα ςτροβιλίζι,
Κρίβι πια τον υρανό.
Πότε ςα θεριό μυνκρίζι,
Πότε κλέι ςα μορό.

Μετάφραςι—**Α. ΔΙΜΙΤΡΙΥ**

---

[1]) Ο Πύςκιν εδό ροτάι τι ντaντά-τυ, πυ ίτανε μαζί-τυ ςτο χοριό Μιχαιλόφςκοε.

Α. Σ. ΠΥΣΚΙΝ

ΧΙΜΟΝΙΑΤΙΚΟΣ ΔΡΟΜΟΣ

Κιματόδικες τριπάι
Το φενκάρι καταχνιές
Κε θλιμένα φος σκορπάι
Στις θλιμένες απλοςιές.

Ι βαρβάτι τρόικα ςκίζι
'Αςπρα χιόνια πλιχτικά,
Το κυδύνι ντιντινίζι
Κι' αντιχί κυραςτικά.

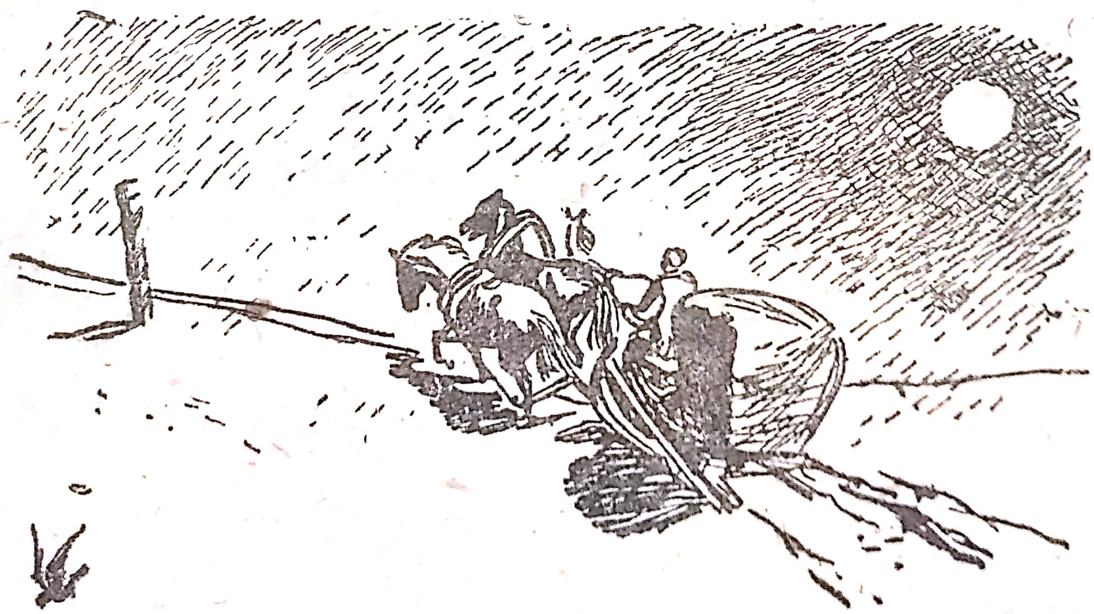
Στα τραγύδια νιόθις κάτι
Τ' αμοκ,ά πολί δικό:
Μια τι λεβεντιά γιομάτι,
Μια μεράκι καρδιακό...

'Υτε φος, μιδέ καλίβες
Δεν τιχένο... Εριμιά...
Μπρός-μυ μόνο χιονοςτίβες
Κε ςτιλάρια ριγοτά [1]).

Μετάφραςι—**Α. ΔΙΜΙΤΡΙΥ**

---

[1]) Στιλάρια ριγοτά—ςτιλάρια, πυ δίχνον ςτυς δρόμυς τιν απόςταςι.

Α. Σ. ΠΥΣΚΙΝ

Ο ΔΟΝ

Νά-τος. λάμποντας, κιλάι
Τα νερά-τυ... Γιά-συ, Δον!
Απ' τυς γιύς-συ, μάθε, τόρα
Νέο σΰφερ' ασπαζμό.
　　Σαν αδέρφι, Δον, για όλυς
　　'Ισε σι τυς ποταμύς.
　　Τυ Αράκσι, τυ Εφράτι
　　Σΰφερα τυς ασπαζμύς.
Κε τα άτια-μας σα νιόσυν
Την πατρίδα-τυς κσανά.
Πάν' κι' αφτά να κσεδιψάσυν
Στα καθάρια-συ νερά.
　　Κε θαρθύν, ο Δον.—τιμάσυ—
　　Καβαλάριδες πολί
　　Το γλικό ταχιά να πιύνε
　　Τ' αμπελιύ-συ το ζυμί.

Μετάφρασι—**Κ.ΚΑΡΒΟΝΙΔΙ**

Α. Σ. ΠΥΣΚΙΝ

Ι ΑΘΙΝΚΑΝΙ

Παν' απ' όχθυς, μες' σε δάσος
Στις βραδιάς τι σιγαλιά,
Τραγυδάνε στα τζαντίρια
Κι' άναψαν εχί φοτιά.
　　Γιά-συ, έφθιμι φιλί-μυ!
　　Συ γνορίζο τις πιρές.
　　Πόσο θἄθελα να κσέρις,
　　Μ' αφτές νἄμε τις σκινές.
Με τις πρότες άβρι αχτίδες
Τις παντέμορφις αβγίς
Σις θα πάτε, μα μαζί-σας
Δε θα φιγ' ο πιιτίς.
　　Τις χαρές αφτός, τα γλέντια
　　Κε τον ίπνο στις σκινές
　　Τα λιζμόνισε για άλες
　　Πιο εφχάριστες στιγμές.

Μετάφρασι—**Κ. ΚΑΡΒΟΝΙΔΙ**

Ο Πύσκιν (απ' τι ζογραφιά τυ Α. Σέροφ).

Β. Ι. ΛΕΝΙΝ
Φότο απ' τιν ικόνα τυ ζογράφυ ΓΕΡΑΣΙΜΟΦ

ΑΠ' ΤΙ ΣΧΟΛΙΚΙ ΖΟΙ ΤΥ Β. Ι. ΛΕΝΙΝ

(ΑΠ' ΤΙΣ ΑΝΑΜΝΙΣΙΣ ΤΙΣ Α. Γ. ΥΛΙΑΝΟΒΑΣ-ΕΛΙΖΑΡΟΒΑΣ)

Ι ικογένια τον Υλιάνοφ κατικύςε στο Σιμπίρςκ. Τα πεδιά σπυδάζανε στο γιμνάσιο.

Ι πιο αγαπιμένι μέρα για τα πεδιά ίτανε το Σαβάτο, γιατί άβριο θα ίνε Κιριακί κε τιν Κιριακί το γιμνάσιο ίνε κλιστό.

Στο γέβμα τα πεδιά θιμόντανε τα περιςτατικά, πυ ςιμβένανε στο γιμνάσιο.

Διγόντανε για το δάςκαλο Τζογυνόφ. Ίνε καλός, μα ίνε πολί γέρος. Ακύι άςκιμα. Όταν ροτάι απ' τα λατινικά: «Τί πτόςι

ίνε;» ι μαθιτές τον κςεγελύνε κε απαντύνε: «ιτικί». Ο δάςκαλος ροτάι: «Πιά;» Κε ο μαθιτίς πάλι λέι: «ιτικί». Τότες ο δάςκαλος νομίζι, ότι δεν μπόρεςε να το ακύςι κε λέι: «Έτςι, έτςι, ετιατικί». Ίτε: «ςοστά, κλιτικί».

Μια φορά τα πεδιά τον Υλιάνοφ αποφάςιςαν: να βγάζυνε κάθε Σαβάτο ένα περιοδικό κε να το ονομάζυνε «Σαβατιανό».

Ο Βολόντιας έγραφε στο περιοδικό μεγάλα διγίματα. Έβαζε τιν ιπογραφί: «Κυμπίςκιν» γιατί ίτανε κοντόχοντρος. Ι Όλια ίτανε ζβέλτι, γλίγορι. Μερικές φορές τιν ονομάζανε μαιμυδάκι. Γι' αφτό έβαζε στο περιοδικό τιν ιπογραφί «Μαιμυδάκος». Μα ι Όλια ίτανε μόνο οχτό χρονό, έγραφε με λάθι, με λοκςά γράματα, με το μολίβι: «Μαιμυδάκος».

Ο Βολόντιας κάθετε στο θρανίο-τυ κε ακύι το μάθιμα.

Ο Σάςας ςοφιζότανε λογογρίφυς, ενίγματα. Στο περιοδικό ονομαζότανε «Πςεφτάνθροπος», μα αφτό το όνομα δεν τυ τέριαζε, γιατί αφτός δεν αγαπύςε να λέι πςέματα.

Το Σαβάτο το βράδι όλι μαζεβόντανε στιν τραπεζαρία να διαβάςυνε το περιοδικό. Ο πατέρας κε ι μιτέρα καθόντανε ν' ακύςυνε. Μερικές φορές ι μιτέρα βαςτύςε στα χέρια-τις, τιλιγμένι στο παπλοματάκι τιν πιο μικρί—τι Μάςα.

Ο Βολόντιας κε ι Όλια αγαπύςανε πιο πολί τις ζογραφιές κε τα χορατά.

Μια φορά ζογραφίςανε στο περιοδικό τον Βολόντια: πος πίγε στο γιμνάςιο κε θέλιςε να φιλέπςι τον

σίντροφό-τυ με μπυρέκι κε πος ο σίντροφός-τυ έφαγε επίτιδες όλα τα μπυρέκια, κι' ο Βολόντιας έμινε δίχος πρόγεβμα: στέκετε θαβμαζμένος, βαστάι στα χέρια-τυ το άδιο πακέτο.

Στιν άλι ζογραφιά ίτανε ι ιΟλια με ανιχτό το στόμα, στα μάγυλά-τις τρέχανε μεγάλα δάκρια σαν σφεράκια. Κάτο απ' τι ζογραφιά ίτανε γραμένο: «Ι 'Ολια, όταν τιν στέλνυνε να κιμιθί».

Ι 'Ολια δεν αγαπύσε τον ίπνο. 'Ελεγε στι μιτέρα-τις: «καθόλυ δεν κιμύμε. Μόνο πλαγιάζο με κλιστά μάτια».

Ι 'Ανια Υλιάνοβα ίτανε τότε 15 χρονό. 'Εγραφε στο περιοδικό σοβαρά άρθρα κε πίματα. Στα άρθρα-τις έγραφε έτσι: «Μα τί σοπένι ο σεβαστός-μας «Πσεφτάνθροπος»; Γιατί περιορίζετε μόνο στα χορατά κε τα ενίγματα;»

Μια φορά ι 'Ανια έγραψε ένα άρθρο κε κορόιδεβε σ' αφτό το δίγιμα τυ Βολόντια. Ι μιτέρα τ' άκυε κε φοβότανε: δε θα τυ κακοφανί άραγε τυ Βολόντια; Μα τυ Βολόντια δεν τυ κακοφάνικε. 'Εσκιψε λιγάκι το κεφάλι-τυ για ν' ακύσι καλίτερα κε για να μιν τυ διαφίγι τίποτα απ' το άρθρο τις 'Ανιας. Γιατί δεν ίνε καλό το δίγιμα; Πός πρέπι να γράφο καλίτερα διγίματα;

Ι μιτέρα-τυς φύλαγε πολίν κερό τα νύμερα τυ περιοδικύ, μα κανένα νύμερο δε διασόθικε. Πολί σιχνά ι ικογένια τον Υλιάνοφ αναγκαζότανε να περνάι από ένα μέρος σε άλο, κε πολί σιχνά ερχότανε στιν ικογένια τον Υλιάνοφ ι αστινομία για έρεβνες.

Ο Βολόντιας ίχε σίντροφο τον Κόλια Νεφέντιεφ, πυ σπύδαζε στο ιερατικό σκολιό.

Ο Κόλιας έλεγε μελανχολικά: «Απ' τιν αριθμιτικί δεν καταλαβένο τίποτα. Θα πάγο στον Βολόντια. Εκίνος όλα τα ξέρι».

Τα άλα πεδιά κυνύσανε τα κεφάλια-τυς: «Θα σε περιγελάσι».

Μα ο Βολόντιας δεν περιγελύσε τυς σιντρόφυς-τυ. Πέρνανε το βιβλίο τις αριθμιτικίς, εξετάζανε το πρόβλιμα, ο Βολόντιας εξιγύσε τυς κανόνες.

Κε νά ακόμα δεν τέλιοσε ύτε το πρότο τρίμινο, κι' ο Βολόντιας πια διγότανε στον πατέρα-τυ κε χερότανε:

— Ο Κόλιας Νεφέντιεφ έμαθε να λίνι προβλίματα!

Μερικές φορές ο Βολόντιας πίγενε το πρoί κατά μισί όρα νορίτερα στο γιμνάσιο: να βοιθίσι τυς σιντρόφυς-τυ πριν ν' αρχίσυνε τα μαθίματα.

'Εμπενε στιν τάκςι. Φορύςε παςτρικό κολάρο, τα μαλιά-τυ ίτανε καλά χτενιζμένα.

Ο εφιμερέβοντας τις τάκςις ετίμαζε κιμολία για τον πίνακα. Κρεμύςε το χάρτι τις Εβρόπις. Τα γιμναςιόπεδα φονάζανε:

— Ίρθε ο Υλιάνοφ!

— Βοίθιςέ-μυ να μεταφράςο απ' τα ελινικά!

— Εκςίγιςε τον τριπλό κανόνα!

Κάπιος κυνύςε το κςίλο ςιμά στο γεογραφικό χάρτι κε παρακαλύςε:

— Πρότα εμένα! Δίκςε τιν Απενινικί χερςόνιςο, δίκςε τι Μεςόγια θάλαςα! Ο Βολόντιας δεν αγαπύςε να βιάζετε στα μαθίματα. Δεν πιδύςε στο θρανίο-τυ, δε βιαζότανε να ςικόςι το χέρι-τυ. Ο δάςκαλος φόναζε:

— Υλιάνοφ!

Τότες ςικονότανε κοντός, με το τςόχινο ςακάκι. Στι ζόνι-τυ, πάνο στι μετάλινι κόπτςα φενόντανε διο γράματα: «Α. Γ.» — ανδρικό γιμνάςιο. Απαντύςε στο ερότιμα τυ δαςκάλυ. Δε βιαζότανε, δεν τυ διέφεβγε τίποτα, όλα τα θιμότανε. Ι φονί-τυ έδιχνε θαρίς ιρονία.

Ι όρα τρις μετά το μεςιμέρι ο Βολόντιας ερχότανε ςπίτι από το γιμνάςιο. Περνύςε γλίγορα δίπλα απ' το καμπινέτο τυ πατέρα-τυ, με το γκρίζο γιμναςιακό μανδία. Τα μαλιά-τυ, βγένανε έκςο απ' το καπέλο-τυ, ίτανε λιγάκι κοκινόκςανθα. Βιαζότανε να πάι απάνο στιν κάμαρά-τυ.

Πιγένοντας φόναζε απ' τιν ανιχτί

Το πανκάκι στο Γόρκι, όπυ καθότανε ςιχνά ο Ι. ΛΕΝΙΝ

πόρτα στον πατέρα-τυ τυς βαθμύς-τυ:

Στα λατινικά — πέντε! Στι γεογραφία — πέντε!

Ίτε:

— Στα ροςικά — πέντε! Στιν ιςτορία — πέντε!

Ο πατέρας κε ι μιτέρα-τυ κιτάζανε ο ένας τον άλονα κε χαμογελύςανε. Έτρεκςε με το μακρί μανδία — μόλις τον ίδανε! Ίτανε έφθιμος, ζβέλτος.

Μερικές φορές ο πατέρας-τυ έλεγε, χαιδέβοντας τα πςαρά μαλιά σιμά στο μετοπό-τυ:

— Φοβύμε, πυ τα καταφέρνι πολί έφκολα με τι σπυδί! Φοβύμε, ότι μπορί να μιν καλιεργίςι τιν ικανότιτα για δυλιά!

Μα μια φορά νά τι ςινέβικε. Ι Άνια περνύςε απ' τι μικρί ςάλα. Στι ςάλα ι Όλια έπεζε πιάνο κε μάθενε ένα δίςκολο μέρος. Όλο έπεζε το ίδιο, ακόμα μια φορά, απ' τιν αρχί, για να γίνι ο μικρός ίχος καθαρός, σαν το γιαλί.

Κι' άκςαφνα ι Άνια ίδε: ο Βολόντιας στέκετε σιμά στιν πόρτα, στα χέρια-τυ βαςτάι ένα βιβλίο, — έςκιπςε λίγο το κεφάλι-τυ στι μια μεριά κι' ακύι.

Κίτακςε τιν Άνια. Ίςτερα έδικςε τιν πόρτα. Πίςο απ' τιν πόρτα ι Όλια έπεζε όλο το ίδιο. Τότε ίπε χαμιλόφονα:

— Νά πιος κςέρι να δυλέβι! Νά πιόνα πρέπι να ζιλέβυμε!

Κε πίγε σιγά-σιγά με το βιβλίο απάνο. Να διαβάςι. Να ετιμάςι τα μαθίματά-τυ. Να μάθι.

Μ. ΓΟΡΚΙ

Ι ΜΑΤΟΜΕΝΙ ΚΙΡΙΑΚΙ
(ΑΠΟΣΠΑΖΜΑ ΑΠ'ΤΟ ΔΙΙΓΙΜΑ-ΤΥ)

Ι ςτρατιότες ςτεκόντανε ακίνιτι με τα όπλα «παρά πόδα», τα πρόςοπά-τυς ίτανε πάλι ακίνιτα, το δέρμα ςτα μάγουλα ςφιχτοτεντόθικε, τα μίλα απότομα προβάλανε. Φενότανε, πος όλι ι ςτρατιότες ίνε με άςπρα μάτια κε παγομένα χίλια...

Το ςκότομα τον διαδιλοτόν ςτις 9 τυ Γενάρι 1905

Μέσα ςτο πλίθος κάπιος κςεφόνιζε ιςτερικά.

— Λάθος! Έγινε λάθος, αδέρφια!.. Δε μας γνορίςανε! Μιν πιςτέβετε!.. Πάμε αδέρφια,—πρέπι να κςιγίςυμε!..

— Ο Γαπόν ίνε προδότις!--έςκυζε ένα αγόρι-έφιβος, ςκαρφαλόνοντας απάνο ς' ένα φανάρι.

— Λιπόν, ςίντροφι, βλέπετε πός ςας ςιναπαντύνε...

— Στάςυ, αφτό ίνε λάθος! Έτςι δεν κάνι, κατάλαβέ-το!

— Ανίκςτε δρόμο για τον πλιγομένο!..

Διο εργάτες κε μια γινέκα οδιγύςανε έναν αψιλό λιγνό άνθροπο.

Ίτανε όλος μες' τα χιόνια, απ' το μανίκι τυ παλτό-τυ χινότανε το έμα. Το πρόςοπό-τυ μελάνιαςε, μιτερόθικε ακόμα πιο πολί, κε τα μαβριςμένα χίλια-τυ, πυ μόλις κυνιότανε, ψιθιρίζανε: —Εγό, τόλεγα—δε θα μας αφίςυνε!... Τον κρίβυνε—χαρφί δεν τυς κέετε για το λαό!

— Ιπικό!

— Τρεχάτε!...

Το τίχος τον ςτρατιοτόν ςάλεψε κι' άνικςε, ςα διο πορτόφιλα κςιλένιας αβλόπορτας, ανάμεςα περάςανε τ'άλογα, χορέβοντας κε ρυθονίζοντας, αντίχιςε ι φονί τυ ακςιοματικύ κε απάνο απ' τα κεφάλια τον καβαλάριδον ανατιναχτίκανε τα ςπαθιά ςκίζοντας τον αέρα κι' όλι ριχτίκανε ςε μια μεριά. Το πλίθος ςτεκότανε κε κλονιζότανε, αδιμονόςε περίμενε, δεν πίςτεβε.

Ι ιςιχία περίςεψε.

— Μά-αρς!—αντίχιςε μια λιςομανιαζμένι κραβγί.

Σάμπος να χτίπιςε ι ανεμοζάλι τυς ανθρόπυς ςτο πρόςοπο κε ςα να ςτριφογίριςε ι γι κάτο απ' τα πόδια-τυς, όλι το βάλανε ςτο φεβγιό, ςπρόχνοντας κε αναποδογιρίζοντας ο ένας τον άλο, αφίνοντας τυς πλιγομένυς, πιδόντας απάνο απ' τα πατόματα. Το βαρί ποδοβολιτό τον αλόγον τυς πρόφτενε, ι ςτρατιότες υρλιάζανε, τ' άλογα-τυς πιδύςανε πάνο απ' τυς πλιγομένυς, πεζμένυς, νεκρύς, ςτράφτανε τα ςπαθιά, κάποτες ακυότανε το ςφίριγμα τυ ατςαλιύ κι' ο χτίποςτο απάνο ςτο κόκαλο. Ι κραβγί τον χοματιαζμένον ςιχονεβότανε ς' ένα ιςχιρό μακρόςιρτο βογκιτό...

— Α-α-α!

Ι στρατιότες τραντάζανε τα σπαθιά κε τα κατεβάζανε στα κεφάλια τον ανθρόπον κε κατόπι απ' το χτίπιμα τα κορμιά-τυς γέρνανε στο πλάι. Τα πρόσοπά-τυς ίτανε κόκινα, δίχος μάτια. Τ' άλογα χλιμιντρύσανε, τρίζοντας φοβερά τα δόντια, ανατινάζοντας τα κεφάλια...

Στριμόκσανε το λαό στυς δρόμυς ..Κι' αμεσος, μόλις έζδισε μακριά το ποδοβολιτό τον αλόγον, ι άνθροπι σταματίσανε λαχανιαζμένι, κι' αλιλοκιταχτίκανε με γυρλομένα μάτια. Σε πολά πρόσοπα παρυσιαστίκανε ένα διλό χαμόγελο κε κάπιος γέλασε, φονάζοντας.

— Μορέ, δρόμο πυ πίραμε!...

— Αμέ τί θάκανες!...—τυ απαντίσανε.

Ι Πετρύπολι στα 1905. Ι εργάτες αγονίζοντε ενάντια στιν αστινομία στα οδοφράγματα τυ νισιύ Βασίλιεβσκ στις 9 τυ Γενάρι 1905.

Κι' άκσαφνα απ' όλες τις μεριές σκορπιστίκανε αναφονίματα κατάπλικσις, τρομάρας, κακιοσίνις...

— Μα τ' ίνε τύτα, βρε αδέρφια, ε;

— Σκοτόνυνε, χριστιανί!

— Γιατί;

— Χαρά στιν κιβέρνισι!

— Πεδιά, ε; Τσαλαπατύνε με τ' άλογα...

Με απορία κοντοστεκόντανε κι' αλιλομιριζόντανε τιν αγανάχτισί-τυς. Δεν καταλαβένανε, τί πρέπι να κάνυνε, κανένας δεν έφευγε, σφινκόντανε ο ένας στον άλο, πολεμόντας να βρύνε κάπια διέκσοδο απ' τιν πολιπίκιλι ανακατοσιά τον εσθιμάτον, αλιλοκιταζόντανε μ' ανίσιχι περιέργια κε—μολατάφτα, περισότερο σαστιζμένι παρά τρομαγμένι — κάτι περιμένανε, αφυνκριόντανε, κιτάζανε ολόγιρα. 'Ολι ίτανε ιπερβολικά πλακομένι κε τσακιζμένι απ' τιν κατάπλικσι, αφτί απλονόντανε απάνο απ' όλα τα εσθίματα κ' εμπόδιζε να σινχονεφτί ι πιο φισική διάθεσι σ' αφτές τις ανεπάντεχες, φοβερές, παράλογα άχριστες στιγμές, τις ποτιζμένες με το έμα τον αθόον...

Ν. Α. ΟΣΤΡΟΒΣΚΙ

ΣΤΙΣ 22 ΤΥ ΔΕΚΕΜΒΡΙ 1936 ΠΕΘΑΝΕ ΣΤΙ ΜΟΣΧΑ Ο ΠΑΡΑΣΙΜΟΦΟΡΙ-
ΜΕΝΟΣ ΣΙΝΓΡΑΦΕΑΣ Ν. Α. ΟΣΤΡΟΒΣΚΙ

ΣΙΝΓΡΑΦΕΑΣ-ΜΑΧΙΤΙΣ

Ο Νικολάι Αλεκςέεβιτζ Οςτρόβςκι γενίθικε στα 1904 ςτιν κομόπολι Σεπετόφκα τυ Ιζιαςλάφςκι υιέζντ τις γυμπέρνιας τυ Βολίνςκ σε ικογένια εργάτι ςιδιροδρομικύ. Ακόμα στα πεδικά-τυ χρόνια έμινε δίχος πατέρα. Ίςτερα απ'αφτό ι ικογένιά-τυ άρχιςε να πςεφτοζί με το μεροκάματο τις μιτέρας-τυ κε τυ μεγαλίτερυ αδερφύ-τυ μάστορα τυ ςιδιροδρομικύ ντεπό.

Στα 1915, όταν διόκςανε το 11-χρονό αγόρι Νικολάι Οςτρόβςκι απ'το εκλιςιατικό-ενοριακό ςκολιό για τις παντοτινές-τυ αςιμφονίες με τον παπά, έπιαςε με μεγάλες διςκολίες δυλιά στο μπυφέτο τυ σταθμύ. Απ' αφτό τον κερό άρχιςε ι δυλεφτάδικι ζοί-τυ. Δύλεβε στο ντεπόζιτο τυ βραςτύ νερύ, ίτανε εργάτις στιν αποθίκι, βοιθός τυ θερμαςτί στον ιλεχτρικό σταθμό.

Πολές βάρβαρες θιριόδικες ςκινές, πολές αδικίες ίδε ο Νικολάι. Σ' αφτό το διάστιμα αγάπιςε για πρότι φορά τιν ανάγνοςι. Ο Γαριμπάλτι, ο Οβοντ έγιναν ι αγαπιμένι-τυ ίροες. Σ' αφτά τα βιβλία γίρεβε διέκςοδο απ' τι βαριά-τυ ζοί.

1919. Ο Νικολάι Οςτρόβςκι γράφικε στο κομςομόλ κε μπίκε στις γραμές τον γενέον μαχιτόν για τιν απελεφτέροςι τις Υκρανίας απ'τυς γερμανύς κε πολονύς καταχτιτές.

Πετάι με το γλίγορο άλογό-τυ πρότα στο σόμα ιπικύ τυ Κοτόβςκι, ίςτερα στο στρατό τυ Μπυντιόνι, στο πολονικό μέτοπο. Σιμά στο Λβόβ τον πλιγόςανε βαριά.

Ο Νικολάι αρχίζι τι δυλιά-τυ ίςτερα απ'το μέτοπο στα ςιδιροδρομικά εργαςτίρια. Μα δεν έκανε εκί πολίν κερό.

Ι τεράςτια πόλι απέμινε δίχος κςίλα. Κ' ι καλίτερι απ'τυς καλίτερυς κινιτοπιιθίκανε για το μαχιτικό φτιάκςιμο τις ςιδιροδρομικίς μονίς γραμίς, που θα κυβαλύςε τα κςίλα. Ανάμεςά-τυς πρότος απ'τυς πρότυς ο Νικολάι

Οςτρόβςκι. Ι ιγία τυ Νικολάι, που ίχε ιποςκαφτί στα μέτοπα, δε βάςταxςε κε αρόςτιςε από βαρί τίφο. Ι φίλι-τυ τον θεορύςανε πια χαμένο. Μα όχι, αφτός θέλι να ζίςι! Γιατρέφτικε. Το κομςομόλ τον στέλνι ςε τιμιτικί δυλιά—να φιλάγι τα ςίνορα τις διμοκρατίας-μας. Το κομςομόλ στέλνι το δοκιμαζμένο-τυ μαχιτί στα πιο επικίνδινα τμίματα.

Δυλέβι γραματέας τις αχτιδικίς επιτροπίς τυ κομςομόλ, μέλος τις περιφεριακίς επιτροπίς. Στα 1924 ο Νικολάι Οςτρόβςκι μπένι στο κόμα.

Σε λίγο ο Νικολάι αροςτένι. Ι βαριά αρόςτια παραλίι τα χέρια-τυ, τα πόδια-τυ, κε ίςτερα πέρνι την όραςί-τυ. Μα ι φλογερί καρδιά τυ μπυλςεβίκυ χτιπάι. Κςακολυθάι τον αγόνα για τιν ιπόθεςι τυ ςοςιαλιζμύ με νέο όπλο—με το όπλο τυ καλιτεχνικύ λόγυ.

—«Σοματικά τα έχαςα σχεδόν όλα, μυ έμινε μόνο ι άζβιςτι ενέργια τις νιότις κε ι τεράςτια επιθιμία να γίνο ςε κάτι χρίςιμος στο κόμα-μυ κε ςτιν τάκςι-μυ»,—λέι ο Νικολάι στι αφτοβιογραφία-τυ.

Γράφι το ρομάντςο, «Πός πιραχτονότανε τ᾽ ατςάλι», που βγίκε στα 1932. Το πρότο-τυ ρομάντςο, που εχτιμίθικε πολί απ᾽όλι τιν εργαζόμενι νεολέα τις Σοβιετικίς Ένοςις, απ᾽ το κόμα κε τιν κιβέρνιςι, έγινε γλίγορα ένα απ᾽τα πιο αγαπιμένα βιβλία στι χόρα-μας.

Τιν 1 τυ Οχτόβρι τυ 1935 ι Κεντρικί Εχτελεςτικί Επιτροπί τις Ένοςις ΣΣΔ παραςιμοφόριςε τον Ν. Α. Οςτρόβςκι με το παράςιμο τυ Λένιν.

Ι μεγάλι βράβεπςι τις κιβέρνιςις έδοςε στον ςινγραφέα κενύριες δινάμις για τιν παραπέρα δυλιά-τυ. Ος τιν τελεφτέα στιγμί ίτανε βυτιγμένος στι διμιυργικί δυλιά για το νέο-τυ ρομάντςο «Γενιμένι απ᾽τιν μπόρα».

Κε νά μας άφιςε πια. Σταμάτιςε ι καρδιά τυ ςινγραφέα-μαχιτί.

ΓΕΝΙΜΕΝΙ ΑΠ' ΤΙΝ ΜΠΟΡΑ

(ΑΠΟΣΠΑΖΜΑ ΑΠ' ΤΟ ΝΕΟ ΜΙΘΙΣΤΟΡΙΜΑ)

Τιν πόλι τιν καταλάβανε τα πολονικά στρατέβματα. Τιμορύσανε σκλιρά τυς εργάτες. Ι χοροφίλακες σκοτόσανε το σιδιρυργὸ Γλυσκό.

Ο θερμαστίς Αντρίι Ιτάχα κλίστικε μέσα στο λεβιτοστάσιο κε δίνι με τι σιρίνα σφιριχσιές σιναγερμὺ για να κσεσικοθί ο κὸζμος. Ι πόλι έγινε άνο-κάτο. Ι χοροφίλακες πολιορκύνε το λεβιτοστάσιο, προσπαθόντας να σκοτόσυνε τον Αντρίι κε να σταματίσυνε το μυνκριτό τις σιρίνας. Τον Αντρίι τον γλιτόνι το μικρό αδερφάκι-τυ, ο Βασιλιόχ.

Γι' αφτό κε θα διαβάσετε στο απόσπαζμα, πυ διμοσιέβυμε πιο κάτο, απ' το πρότο βιβλίο τυ νέυ μιθιστορίματος τυ Ν. Οστρόβσκι — «ΓΕΝΙΜΕΝΙ ΑΠ' ΤΙ ΜΠΟΡΑ», πυ το τέλιοσε κάμποσες μέρες πριν απ' το θάνατό-τυ.

Ο Βασιλιόχ τρίποσε μες' το εργοστάσιο με τιν πρότι ομάδα τον εργατόν πυ ίρθανε να πιάσυνε βάρδια. Ίθελε με κὰθε θισία να διιγιθί πρότος στον αδερφό-τυ για το πός σκοτόσανε το μπάρμπα Σεριόγα, το γίτονά-τυς.

Δεν ιτανε ι πρότι φορά, πυ ο Βασιλιόχ τρίπονε μέσα να πάι στον αδερφό-τυ ακόμα κε στιν όρα τις δυλιας, κσεγλιστρόντας σα φιδι αναμεσα απ' τυς εργάτες, αποφεβγοντας τις σινάντισις με τυς φιλακες.

Το πεδί βοιθύσε τυς θερμαστάδες να κσεφορτόνυνε το χάρβυνο απ' τα βαγόνια, ίκσερε όλες τις ισόδυς κε τις εκσόδυς τυ λεβιτοστάσιυ κε γλιγορα βρίκε ένα βολικό κριφό δρόμο, απ' όπυ τρίπονε στο λεβιτοστάσιο, παραπερνοντας όλυς τυς ελεγχτές πυρτιερίδες. Πίγενε κριφά στιν αποθίκι τυ χάρβυνυ, χονότανε στον πλατι σολινα τυ αεριστίρα, πυ με μικρί κατιφοριά, τραβυσε κάτο στο λάκο, όπυ ρίχνανε τα δυλεμένα τσένερα. Ίστερα περνοντας πάνο απ' το σιδερένιο δοκάρι έφτανε στιν καρβυνιέρα, κι' από 'κι, ριχνοντας στιν πάντα διο-τρία κομάτια ανθρακίτι, έπεφτε στο λεβιτοστάσιο, στο κίλομα, απ' όπυ πέρνανε το κάρβυνο. Το μιστικό-τυ ο Βασιλιόχ δεν τὄλεγε σε κανένα, ακόμα κε στον αδερφό-τυ.

Το Βασιλιόχ τον έπιασε φρίκι, όταν έμαθε, ότι ο Αντρίι κλίστικε στο λεβιτοστάσιο κι' ότι θέλυνε να τον σκοτόσυνε. Το πεδί με παγομένι τιν καρδιά παρακολυθύσε τις απὸπιρες τον λεγιονέρον να μπύνε στο λεβιτοστάσιο. Κε ι χαρὰ-τυ δεν ιχε όρια, όταν ι απόπιρα αφτί απέτιχε. Ο Βασιλιόχ στριφογίριζε ανὰμεσα στυς εργάτες κε κιτάζοντάς-τυς παρακλιτικά με τα γιομάτα από δάκρια μάτια-τυ, ροτύσε τυς γνοστύς θερμαστάδες:

— Πέστε-μυ, μπάρμπα, τί θα τυ κάνυνε;

Ι θερμαστάδες γιρίζανε τα κατςυφιαζμένα πρόσοπά-τυς. Κ' ένας τον πίρε απ' το χέρι, τον πίγε στιν πάντα κε ίπε:

— Στρίπς' το από 'δο, όςπυ ις ζοντανός! Ο ένας πια τιν επαθε ςτα γερά...

Μα ο Βαςιλιόκ, πλιμιριζμένος από δάκρια, έτρεκςε παλι για να δι, τί κάνυνε ι λεγιονέρι.

Ο Βαςιλιόκ δεν έβριςκε τòπο. Ι λεγιονέρι παρατιρίςανε πια τι μικρί αφτί φιγύρα πυ στριφογίριζε.

φάλι πάνο στις πέτρες κι' αφτό τύχανε να πονάι. Γίρεβε τιν έκςοδο προς το ςολίνα κε δεν τιν έβριςκε. Τότε ςε μια απ' τις γονιές άρχιςε να κςεςκάβι το κάρβυνο, τραβόντας στιν πάντα τα βαριά κομάτια. Έςκαπςε πια ένα μικρό λάκο, μα το ςκάπςιμο γινότανε όλο κε πιο δίςκολο. Ι καρβυνόςκονι τυ γιόμιζε τι μίτι κε τα μάτια. Φτερνιζόντανε κε έφτινε, μα δε φενότανε το τέλος τυ κάρβυνυ. Ο Βαςιλιόκ ςκέφτικε, ότι δε ςκάβι εκί πυ πρέπι.

— Αντρίι...Αντριύ-υ-υςκα... — φόνακςε μ' όλες τις δινάμις-τυ.

Ο Αντρίι πίδιςε πάνο, ςα να τον κεντίςανε.

Τυ φάνικε, πος κάπυ πίσο απ' τι ράχι τυ κλέι ο Βαςιλιόκ. Ο Πτάχα ςτεκότανε στιν καρβυνιέρα κε βαςτύςε ςτα χέρια τιν καραμπίνα δίχος ν' αποςπάςι το βλέμα-τυ απ' τα παράθιρα. Το λεβιτοςτάςιο ίτανε ςκοτινό κε πνιγερό.

Τυ Αντρίι τυ φενότανε, πος όλα αφτά ίνε ένα κακό όνιρο. Περάςανε πια τρις όρες, μα κανένας δεν τον γλίτονε. Κε όλα

πύκανε ίτανε τυ κάκυ. Το ίδιο κάνι. θα τον ςκοτόςυνε. Κε κανένας δε νιάζετε γι' αφτό. Όλι αποτραβίχτικαν στιν πάντα, μόνο ένας αφτός, ο Πτάχα, πρέπι να δόςι το κεφάλι-τυ....

— Βρε, ςι! Τί γιρέβις εδό; Στάςυ, πύ τρέχις;—τυ φόνακςε ένας απ'τυς λεγιονέρυς.

Ο Βαςιλιόκ βύτικςε μες' τον κόζμο κι' άρχιςε να δυλέβι με τυς ανκόνες κε με το κεφάλι για να φτάςι εκί, όπυ ίτανε πιο πικνό το πλίθος. Φοβότανε να μιν τον πιάςυνε, έτρεκςε στιν αποθίκι τυ κάρβυνυ κε τότε μόνο θιμίθικε για τον κριφό δρόμο-τυ.

Αφύ έφταςε ςτιν καρβυνιέρα, ο Βαςιλιόκ ςερνόντανε πολίν όρα μες' το ςκοτάδι πάνο ςτα κάρβυνα, χτιπύςε τα γόνατα κε το κε-

— Αντριύςκα!—κάπυ ολοςδιόλυ ςιμά φόναζε ο Βαςιλιόκ.

Πάνο στον Αντρίι κίλιςε μια πέτρα. Τον χτίπιςε δινατά στον όμο. Ιςτερα απ' τιν πέτρα ι χαρύμενι φονί: «Ίμε εγό, ο Βαςιλιόκ!»—ςινκράτιςε τον Πτάχα κε τον

έχανε να μιν πιροβολίςι. Ο αλιθινός ζοντανός Βαςιλιόχ κατέβανε κάτο νάρθι ςιμά-τυ. Γλιγοροχτιπίςανε τα δόντια τυ Αντρίι, όταν ςκέφτιχε, πος λίγο έλιπςε να ςκοτόςι τ' αδερφάκι-τυ.

— Αντριύςκα, εγό ίμε...Αντριύςκα... Φίγε από 'δο. Εδό έχι μια τρίπα...Από 'δο κάθε φορά περνύςα κ' ερχόμυνα να ςε βρο. Μόνο πυ τόρα ρίχςανε ίςαμε πάνο κάρβυνο, δε μπορύςα να περάςο,—φόναζε ο Βαςιλιόχ ςτ' αφτι τυ Αντρίι, ανκαλιάζοντας τον αδερφό-τυ.

Ι καρδιά τυ Αντρίι άρχιςε να χτιπάι.

— Από πύ πέραςες κ' ίρθες εδό:

— Απ' την αποθίκι τυ κάρβυνυ.

— Από 'κι δεν έχι δρόμο...

— Εγό πέραςα απ' το ςολινα. 'Ινε πλατίς, περν ς κε ςι. Πάμε, Αντριύςκα, πάμε. Γιατί εκί ίρθανε πολί.

— Χόςυ εςί κε κατόπι-ςυ εγό.

Απάνο εκί, πυ βγίκανε, ψιλόβρεχε. Ι αποθίκι τυ κάρβυνυ βριςκότανε όχςο απ' το βαςικό έδαφος τυ εργοςτάςιυ κε τιν χόριζε νας αψιλός πέτρινος τίχος.

Εκί φτάνανε ι ςιδιροδρομικές διακλαδόςις. Ο Βαςιλιόχ πίγε για ανίχνεψι. Σε λίγο γίριςε κε ίπε, ότι ςτις ςιδιροδρομικές γραμές δεν ίνε κανένας.

— Εκί βρίςκυντε άδια βαγόνια ςε τρίς ςιρές. Απ' τι μέςι κάτο απ' τα βαγόνια μπορίς να περάςις κε δε θα ςε δι κανένας. Κε ςιμά ςτιν πιςινί αβλόπορτα δεν έχι κανένα. Τιν κλιδόςανε. Ανεβένυμε ςτο βαγόνι κι' από 'κι ςτιν αβλόπορτα—κε ςτον κάμπο —έλεγε ο Βαςιλιόχ ςτ' αφτί τυ Αντρίι.

Γλιςτριςανε απ' τιν καρβυνότριπα κε ςκιβοντας, τρέχςανε ανάμεςα ςτα βαγόνια.

Το ςχέδιο τυ Βαςιλιόχ φάνιχε, πος ίτανε θαβμάςιο. Το τελεφτέο βαγόνι βριςκότανε ίςια ςιμά ςτιν αβλόπορτα. Περάςανε τιν κανκελοτί ςιδερένια αβλόπορτα κι' αρχίςανε να τρέχυνε απ' τι ςιδιροδρομικί γραμί. Ο Βαςιλιόχ πετυςε μπροςτά, ςαν πυλί, απλόνοντας τα χέρια κε κάνοντας τεράςτια πιδίματα. Γίριζε πίςο ςιχνά για να δι αν τον προφτένι ο αδερφός-τυ. Ο Αντρίι έτρεχε μ' όλα τα δινατά-τυ.

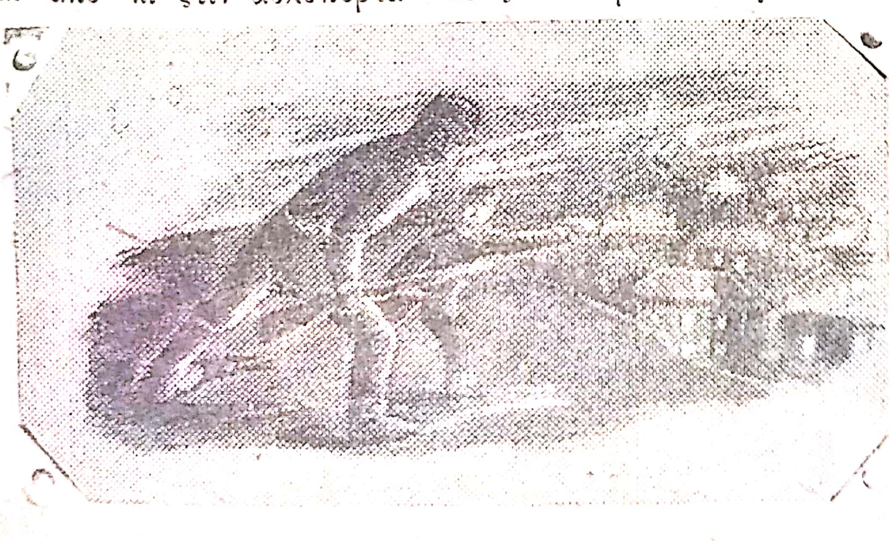
— Στάςυ, Βαςιλιόχ, δε μπορό πια,—φόναχςε ο Αντρίι κι' άρπαχςε με το χέρι τιν καρδιά-τυ.

— Γλιτόνυμε πια, Αντριύςκα, ας τρέχςυμε.

Ο Πτάχα γίριςε αποκαμομένος, κίταχςε τα ξιπόλιτα πόδια τυ Βαςιλιόχ, κε μια πικρί ςτενοχόρια τύςφιχςε το λαρίνκι για τι ςκιλίςια ζοί, πυ δεν τύδινε να κερδίςι ύτε ποδίματα για τ' αδερφάκι-τυ.

— Αντρύςα,—ίπε μακρόςιρτα κε λιπιτερά ο Βαςιλιόχ. Ο Αντρίι ςικόθικε. Από 'κι, όπυ μέςα ςτιν πικνί ομίχλι ίτανε βυτιμένο το εργοςτάςιο, έφτανε ένα απιλιτικό βυιτό τις ςιρίνας.

— Σφιρίζι,—ψιθίριςε με περιφάνια κε αφυνκραζότανε μ' απόλαψι το γερό μπάςο τυ ςινενόχυ-τυ. Κε τότε πια δεν έτρεχςε, μα προχόριςε με γλίγορο βίμα. Ο Βαςιλιόχ πίγε δίπλα-τυ, γιρίζοντας κάθε λεφτό πίςο για να δι. Απ' τιν αψιλί επίχοςι ο Πτάχα ίδε κάτο το γνοςτό ςπιτάκι τις ιδραντλίας κε μόνο τότε πίςτεψςε, ότι γλίτοςε.

— Βαςιλόχ, αδερφάκι-μυ... Βάςκα! Τόρα πια τυς έχυμε γραμένυς ςτα παλιοπάπυτςά-μας...Κι' ο Αντρίι ανκάλιαςε τ' αδερφάκι-τυ, τύςφιχςε ςτο ςτίθος-τυ. Καλά, πυ δεν ίτανε ανάνκι να κρίβυν τα δάκρια. Πιός μπορύςε να τυς δι, όταν έπεφτε ι βροχί μ' ολόκλιρυς χίμαρυς..

Μετάφραςι—**Θ. ΣΑΜΑΡΑ**

Α. ΔΙΜΙΤΡΙΥ

ΚΑΛΟΣΟΡΙΣΕΣ, ΧΡΟΝΕ ΚΕΝΥΡΓΙΕ!

Ακυμπόντας γερά στο ραβδί-τυ,
Ασπρομάλις, γενάτος, σκιφτός,
Τα στερνά-τυ τ' αχνάρια στο χιόνι
Μας αφίνι κι' ο χρόνος αφτός.
Αργοσέρνι τα πόδια κε φτάνι
Στ' ακρινό τις ζοίς-τυ σκαλί,
Μα πριν φίγι σ' ακσέχαστι στράτα,
Το νιο χρόνο να ρθι προσκαλί.
Τα γιομάτα ποτίρια τσυνκρίζυν.
Απ' τα μάτια-μας σπίθες πετύν.
Ι εφχές με χαμόγελα ζμίγυν —
Το νιογένιτο πια χερετύν.
Καλοσόρισες, χρόνε κενύργιε!
Έμπα μέσα, καλέ-μυ, θα βρις
Ζεστασιά, κι' αφθονία, κι' αγάπι,
Προπολύ σε φιλάγο να ρθις.
Θ' αντικρίσις χαράς πανιγίρια.
Θα βρεθίς σε χορό γιορτινό.
Ι πανόρια δικιά-μας πατρίδα
Φέτος ίκοσι θάνε χρονό.
Το βαθίριζο δέντρο φυντόνι.
Τα μπυμπύκια πλιθένυν πιχτά.
Ζυμερί, μιροδάτι κρατύνε
Ι καρπί τα κλαδιά-τυ γιρτά.
Θα φιτρόσι στο δέντρο-μας πέμτο
Απ'το δέφτερο πλάνο κλαδί.
Θα δις φέτος τυ Πύσκιν να φένκι
Λαμπερό τ' άσβιστό-τυ δαδί.
Καλοσόρισες, χρόνε κενύργιε!
Τί μυ φέρνις; Γιά πες να χαρό;
Θα δυλέβο κσανά στο τραπέζι
Ί με βόλια κ'εγό θα βαρό;
Κι' αν φορέσο χακί δε θ' αφίσο
Σκυριαζμένι τιν πένα ποτές.
Τα τραγύδια μεστά θέλο νάνε
Κ' ι γραμές-τυς να βγένυν θερμές
Για ν' αρπάζυν κε μπρος να καλύνε,
Για να λιόνυνε πάγυς πτιχρύς,
Για να σπέρνυν αγάπι κε μίσος —
Με καθάριυς κι' αντρίκιυς αχύς.

Θ. ΣΑΜΑΡΑΣ

„ΠΙΓΕΝΟ ΜΑΖΙ-ΤΥΣ..."

Το αγεράκι ςκορπύςε το τραγύδι-τυ ςτιν απανοςιά τυ πέλαγυ κε πάνο στο ςκοπό-τυ χορέβανε τ' αφροστολιζμένα κιματάκια πλατςαρίζοντας ςτις πλεβρές τυ καραβιύ.

Το καράβι τραβύςε γραμί για τιν Μπαρςελόνα.

Στο τεκ ανέβικε ο καρβονιέρις Μίτςος ίςτερα απ᾽τι βάρδια-τυ. Στα χέρια-τυ βαςτύςε τιν πλιμένι κε ςτρανκιζμένι ρόμπα-τυ. Τιν κρέμαςε ς' ένα ςίρμα πυ ίτανε περαζμένο απ᾽το καπόνι ςτιν κυπαςτί για να ςτεγνόςι. Αφύ τιν κρέμαςε ίδε, πος απ' τιν τςέπι φενότανε κάπιο άςπρο χαρτί· ίτανε το γράμα τις μιτέρας-τυ κε κςέχαςε να το βγάλι πριν πλίνι τι ρόμπα-τυ. Τὄβγαλε με ςεβαζμό, δοκίμαςε να το κςεδιπλόςι, μα δε μπόρεςε. Το χαρτί έγινε ςα μιζίθρα. Λιπίθικε. Τὄςφιξε μες τα χέρια-τυ ςαν κανένα πολίτιμο πράμα κι' ακύμπιςε στο καπόνι με καρφομένο το βλέμα ςτα γαλανό-πράςινα κιματάκια.

Ο νύς-τυ τον πίγε ςτο νιςί-τυ. Σα να βριςκότανε μπροςτά ςτα μάτια-τυ ι μάνα-τυ πάνο ςτο κατόφλι κε τον περίμενε. Θιμίθικε το ςτενό δρομάκι πυ πολές φορές το πέραςε για ν' ανεβοκατεβί ςτιν ακρογιαλια, το γέρο πλάτανο πυ μιςόγερνε πάνο απ᾽τιν καλίβα-τυς κε πυ κάτο απ᾽τι ςκιά-τυ τα καλοκέρια έπεζε ςτα πεδικὰ-τυ χρόνια με τυς φίλυς-τυ. Θιμίθικε τυς φτοχύς χοριανύς-τυ.

Όλα τα ςκίαζε το μάβρο ςίνεφο τυ φαςιζμύ κ' έκανε τι ζοί-τυς άχαρι κε πικραμένι.

Μα τα δεκαοχτό-τυ χρόνια δεν τον μποδίζανε να δόσι τι ςοςτί εξέγισι ςτις ετίες τις άχαρις-τυς ζοίς. Τρία χρόνια μάβρις κε θαλαςοδαρμένις ζοίς τυ δόςανε να καταλάβι τον εαφτό-τυ κε τον προορισμό-τυ. Κςαναθιμίθικε τα λόγια τυ νεολέυ μαρανκύ Μαριυ πυ τυς μίλιςε κάποτε ςτιν παρέα-τυ για το φαςιζμό κε τις ςινέπιές-τυ.

Έτςι αφιριμένος πυ ςτεκότανε, δεν πίρε χαμπάρι τον ραδιοτιλεγραφιτί πυ τον ςίμοςε.

— Βρε, Μίτςο, πολί ςκεφτικό ςε βλέπο ςίμερα, πάλι ς' αδικέβι ο πρότος;

Ο Μίτςος ςα να μιν άκυςε τί τυ ίπε ο ραδιοτιλεγραφιτίς, τον κίταχςε ςτο πρόςοπο μ' ένα φιλικό χαμόγελο ςτα χίλια.

— Αγόνα, αγόνα, κ' ένια-ςυ, θα βρύμε το δίκιο-μας. Βλέπις τυς ιςπανιόλυς, χίνυν το έμα-τυς, με τι γροθιά-τυς πέρνυνε εκίνα πυ τυς ανίκυνε.

— Νε κε θα τα πάρυνε. Το λαικό-τυς μέτοπο ίνε ςιδερένιο κ' ι θέλιςί-τυς θα τςακίςι τιν ορμί τυ Φρανκό κι'ας παν να τον βοιθάνε ι γερμανί κ' ι ιταλί φαςίςτες,— ίπε ο Μίτςος.

— Θα τυς δύμε ςίμερα, τυς χαμπανιέρυς.—Ίπε ο τιμονιέρις Γιάνις, πυ τέλιοςε τι βάρδια-τυ κε κατέβενε τι ςκάλα τις γέφιρας.

Τα βλέματά-τυς γιρίςανε προς το λιμάνι τις Μπαρςελόνας.

* * *

Κατά το βράδι το πλίρομα βγίκε όχςο. Στυς δρόμυς ι κίνιςι ίτανε ζοιρί. Παντύ πιγενοερχόντανε ρεμπυμπλικάνι ςτρατιότες με τα δίκοχα καπέλα κε τις φυντίτςες. Στα πρόςοπα όλον ζογραφιζότανε ι αποφαςιςτικότιτα κε ι φροντίδα.

Κε μέςα ςτιν ανθροποθάλαςα ο Μίτςος έχαςε τυς ςιντρόφυς-τυ. Απόμινε μόνος. Αφύ πέραςε διο-τρις δρόμυς, ςταμάτιςε μπροςτά ς' ένα θέαμα φρίκις, πυ μαρτιρύςε χτιπιτά για τις θιριοδίες τον φαςιςτόν.

Στο ςταβροδρόμι, όχςο απ'το νοςοκομίο ςταμάτιςε ένα καραβάνι αφτοκίνιτα τυ Κόκινυ Σταβρύ—φορτομένα τραβματίες—γινέκες κε πεδιά.

Διο μελαχρινές νοςοκόμες βγάλανε με το φέρετρο μια γριά κε τι βάλανε ςτο πεζοδρόμιο. Τις έλιπε το ένα χέρι. Στον επίδεζμο τυ κεφαλιύ-τις φενότανε μια μεγάλι βύλα από έμα.

Σίμοςε κε έμαθε, ότι όλι αφτί ίνε θίματα τυ βομβαρδιζμύ τον γερμανικόν κε ιταλικόν αεροπλάνον ς'ένα απ'τα χοριά τις Αραγόνας. Τι φρίκι τυ θεάματος τι ζοιρέβανε ι ανίμπορι ςτεναγμί τον τραβματζμένον πεδιόν κε γινεκόν. Το βλέμα τυ Μίτςυ αντάμοςε το αφιριμένο κε γιομάτο πόνυ βλέμα τις γριάς. Μια ανατριχίλα πέραςε όλο το κορμί-τυ. Θιμίθικε, δίχος να καταλάβι γιατί,—τι μάνα-τυ, κι'ο πόνος τις καρδιάς-τυ διπλαςιάςτικε.

—Τυς ανθροποφάγυς, τυς κανίβαλυς!— ίπε μέςα-τυ κε τράβιχςε παραπέρα, τρίζοντας τα δόντια-τυ κε ςφίνκοντας τις γροθιές-τυ.

Περνόντας ςιμά απ'το θέατρο, ίδε διο νέυς 18-20 χρονό μιλιςιονέριδες—ο ένας δίχος χέρι κι' ο άλος με πατερίτςες. Σταμάτιςε αφτόματα κε τυς κίταζε, κε πριν προφτάςι να τυς χάςι μέςα ςτον κόζμο, μπροςτά-τυ περάςανε τέςερις-πέντε νέες κοπέλες ντιμένες με ςτολί μιλιςιονέριδον. Αν τον πρόςεχε κανένας θα τον άκυε να λέι: «Για διές, δίνυν τα νιάτα-τυς, τι ζοί-τυς για τι λεφτεριά».

Φτάνοντας ςτο τέρμα τυ δρόμυ, βρέθικε μπροςτά ςε μια πλατία, πυ τιν ςκέπαζε μια θάλαςα από κόζμο. Στι μέςι τις πλατίας βριςκόντανε παραταγμένα κάμποςα τάγματα ρεμπυμπλικάνικυ ςτρατύ. Ίχανε ςιλαλιτίριο πριν κςεκινίςι το ςτράτεβμα για το μέτοπο τις Μαδρίτις.

Ο Μίτςος με χίλιες διςκολίες κατάφερε να περάςι μπροςτά-μπροςτά.

Πάνο ς' ένα φορτιγό αφτοκίνιτο βγίκε κε μίλιςε ένας κι' όταν τέλιοςε τα τελεφτέα-τυ λόγια ςκεπαςτίκανε από ένα βροντερό «N o p a s a r á n!», πυ τράνταχςε τον αέρα κε πυ ίτανε βγαλμένο απ'τα ςτίθια τον πολιτόν κε τον ςτρατιοτόν πυ τον ακύγανε.

Κι' ἀκςαφνα δίπλα στο κάθε κεφάλι κςεφίτροςε κι' από μια ςφιγμένι γροθιά. Αντίχιςε ςα θίελα ορμιτικά κε μεγαλόπρεπα ι Διεθνίς. Τραγυδύςανε όλι.

Σίκοςε κι' ο Μίτςος τι γροθιά-τυ κι' όταν έλεγε το «ςτον αγόνα ενομένι...» το βλέμα-τυ ςιναντίθικε με το βλέμα ςαν κάπιυ γνοςτύ-τυ πρόςοπυ μέςα ςτις γραμὲς τον ςτρατιοτόν. Ζόριςε το μνιμονικό-τυ για να τον γνορίςι, ανιγοκλίνανε βιαςτικά τα βλέφαρά-τυ.

— Στεφάν!—κςέςπαςε απ' το ςτόμα-τυ.

'Ιτανε ἐνας φίλος-τυ γιυνκοςλάβος ναφτεργάτις αντιφαςίςτας, πυ τον γνόριζε απ' τα περαζμένα ταχςίδια ςτι Μαςαλία. Τον ςίμοςε, ςφιχτανκαλιαςτίκανε. Κυβεντιάςανε. 'Ιπε ο καθένας το δικό-τυ.

Απ'τον αντιφαςίςτα γιυνκοςλάβο ο Μίτςος έμαθε πολά πράματα. 'Εμαθε. πος μαζί-τυ απ' όλα τα λιμάνια τις Εβρόπις ίρθανε ςτι Μπαρςελόνα πολί αντιφαςίςτες ναφτεργάτες εθελοντές, ότι οργανόςανε ολόκλιρο τάγμα ςτρατύ κε άβριο το πρωί κςεκινάνε για το μέτοπο τις Μαδρίτις.

— 'Ινε καθίκον-μας να βοιθάμε τυς αντιφαςίςτες τις Ιςπανίας ςτον ιερό-τυς αγόνα. Νά, βλέπις. ςτο τάγμα-μας ίρθανε, κε ιταλί, κε γάλι, κε νέγρι. Ο αγόνας τον εργαζομένον τις Ιςπανίας ίνε κε δικός-μας αγόνας. Ο φαςιζμός ίνε κινός εχτρός-μας.

Ο Μίτςος τον ἀκυε με κατεβαζμένα τα μάτια. Κι' όταν ςίκοςε απάνο το κεφάλι-τυ, ίδε πυ τον περιτριγιρίζανε καμιά δεκαριά πρόςοπα χαρύμενα κε περίφανα. 'Ενας απ' αφτύς, ο νέγρος. τον χτίπιςε με το χέρι πάνο ςτον όμο-τυ, τὒπε κάτι ενκλέζικα κε χαμογὲλαςε, δίχνοντας τα κάταςπρα δόντια-

του. Ο Μίτςος δεν τον κατάλαβε κε χαμογέλαςε κι' ο ίδιος.

Τα πρόςοπα τον στρατιοτόν πυ τον περιτριγιρίζανε με το ελκιςτικό-τυς βλέμα κάνανε να τυς νιόθι δικύς-τυ, να τον τραβάνε να μίνι μαζί-τυς.

Πίρε στιν πάντα το γιυνκοςλάβο αντιφαςίςτα. 'Ιπανε κάτι ςοβαρά κε σφίκςανε τα χέρια. Αποχερετιςτίκανε.

Γίριζε ςτο καράβι. 'Οταν ανέβενε τι ςκάλα το πρόςοπό-τυ ίτανε ςοβαρό κε ςκεφτικό.

Το πρωί όταν μπίκε στιν πλόρι τον θερμαστάδον ο ντοκυμάνις να τυς κςιπνίςι για δυλιά, ίδανε πος το γιατάκι τυ Μίτςυ ίτανε άδιο. Πάνο ςτο προςκέφαλό-τυ βρίκανε ένα κομάτι χαρτί απ'το κυτί τυ τςιγάρυ.

Στο χαρτί έγραφε:

«Αγαπιτί ςίντροφι!

Σας αφίνο για. Φέβγο εθελοντίς στο μέτοπο. Πιγένο μαζί-τυς για να πολεμίςο ενάντια ςτυς φαςίςτες, πυ μας πνίγυνε. Κάντε κε ςις, ότι μπορίτε, ίςτε εργάτες κε ίνε καθίκον-ςας.

Με ςιντροφικύς χερετιςμύς
Μίτςος».

ΠΟΣ ΝΑ ΜΙΝ ΤΡΑΓΥΔΑΣ!

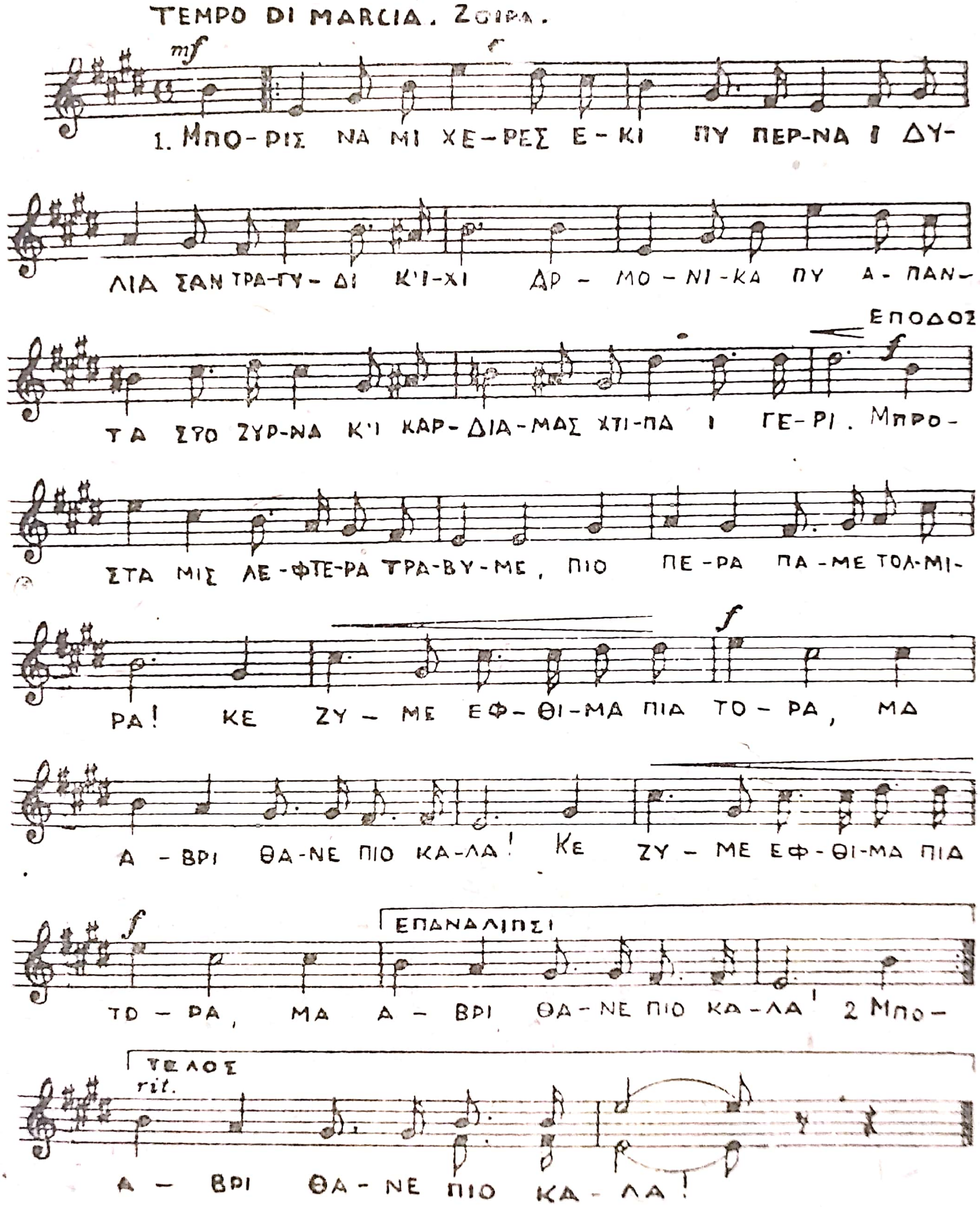
Μπορίς να μι χέρες' εκί πυ περνά
Ι δυλιά ςαν τραγύδι κ' ιχί.
Αρμόνικα πυ απαντά ςτο ζυρνά
Κ' ι καρδιά-μας χτιπά ι γερί.
ΕΠΟΔΟΣ: Μπροςτά μις λέφτερα τραβύμε,
Πιο πέρα πάμε τολμιρά
Κε ζύμε έφθιμα πια τόρα,
Μα άβρι θάνε πιο καλά.

Μπορίς να μι χέρεςε. Τίχι κρατάς,
Να τιν πάρι κανίς δε μπορί.
Στα χέρια-ςυ όλα. Στα νέφι πετάς
Σα γεράκι, γενιά-μας γερί.
ΕΠΟΔΟΣ: Μπροςτά μις λέφτερα τραβύμε κ. τ. λ.
Μπορίς να μι χέρεςε. 'Ολα μπροςτά.
'Ιςιος δρόμος μας πάι φοτινός
Μπορίς να μι χέρεςε. 'Ινε κοντα
Ι αγάπ', ο ςκοπος ο τρανός.
ΕΠΟΔΟΣ: Μπροςτά μις λέφτερα τραβύμε κ.τ.λ.
Για διες, παρτιζάνε, με τ' άςπρα μαλιά
Πος ι νιί-μας βαδίζυν. Θαρίς,
Πος έχ ς κε ςι ςαν τον νιον τιν καρδιά
Με τι βόρδια-ςυ πας, τραγυδίς.
ΕΠΟΔΟΣ: Μπροςτα μις λέφτερα τραβύμε κ. τ. λ.
Μπορίς να μι χέρεςε. 'Ιρθ' ι χαρά
Για τραγύδια λέι λογια θερμά.
Μα πός να μι χέρεςε ςαν τραγυδά
Στις καρδιές-μας ι Μόςχα ι νιά.
ΕΠΟΔΟΣ: Μπροςτά μις λέφτερα τραβύμε κ. τ. λ.

Μετάφραςι απ' το ρύςικο—**Ε. ΔΙΜΙΤΡΙΥ**

ΠΟΣ ΝΑ ΜΙΝ ΤΡΑΓΥΔΑΣ!

ΜΥΣΙΚΙ—**ΝΤΥΝΑΕΒΣΚΙ** ΣΤΙΧΙ—**ΛΕΜΠΕΤΕΦ-ΚΥΜΑΤΖ**

ΛΙΟΝΤΑΡΙ ΚΕ ΤΙΓΡΙ

Ι Τίγρι τον παλιό-παλιό κερό
Με το Λιοντάρι ίχε πόλεμο τρανό:
Πα στα σινόρια τον δασόν λογοπιαστίκανε
Κι' αμιλιχτο τον πόλεμο αρχίσανε.
Να δικαστύνε τέτια δεν ίχαν σινίθια,
Ι δινατί, άλοστε, δε θένε τιν αλίθια.

Γι'αφτύς ο νόμος ο σοστός:
Δίκιο έχι πάντα ο δινατός.

Μια μέρα, τέλος—πάντα δε θα πολεμύν
Νίχια κι' αν ίν' κι' αφτά χαλνύν,—
Ι ιροές-μας τυς καβγάδες πάψανε,

Ανακοχί σινάψανε
Κ'ιρίνι αποφάσισαν εόνια
Να ιπογράψυν ος τιν πρότι τι διχόνια.

«Το γραματέα-τυ εφτίς
Ας διορίσι ο καθις,—
Προτίν' ι Τίγρι στο Λιοντάρι,—κι'όπος κρίνυν
Ι γραματίς-μας, έτσι όλα κε θα γίνυν.
Εγό, πυ λες, το γάτο διορίζο.
Μικρύλις, μα εφσινίδιτος, πος ινε, το γνορίζο.
Εσί πάρε το γάδαρο: τρανό έχι βαθμό
Κε, για να πύμε το σοστό,
Εσί πολί το εχτιμάς
Το ζόο αφτό κε τ' αγαπάς!
Ι σιμβυλί-συ, φίλε-μυ, κε όλι-συ ι αβλί
Τυ γάδαρύ-συ δεν ακσίζυν μιαν οπλί.
Ας πάι, λιπόν, να σιζιτίσι
Με το γατάκο-μυ κ'εμίς
Ας τα παραδεχτύμ' εφτίς,
'Οπος μ'αφτόν τα σιμφονίσι».
Το Λιοντάρι δέχτικε τι γνόμι αφτί
Δίχος λέκσι να πι.
Μα δε στέλνι το γάδαρο διαπραγματεφτί:
Τόχε καλοσκεφτί·
Μον' στέλνι τιν κιρά—αλεπύ (ίκσερε το ντυνιά)

Κε σκέφτικε ορθά:
«Κίνον, πυ ο εχτρός πολί καρφίζι,
Το δίχος άλο, τόσο δεν τ'ακσίζι».

Μετάφρασι—ΜΙΚΡΥ

ΛΕΚΣΙΛΟΓΙΟ

A.

Αδικία, ι—обида, несправедливость.
Αθίνκανος, ο—цыган.
Ακουμπό—опираться.
Απιλιτικός—угрожающий.
Απαγορέβο—запрещать.
Απόγονος, ο—потомок
Αποθίκι, ι—склад.
Απόπιρα, ι—попытка.
Απόςπαζμα, το—отрывок, отряд.
Αποχτό—приобретать.
Αςπαζμός, ο—привет, поклон.
Αςτινομία, ι—полиция.
'Ατι, το—конь.
Αφθονία, ι—изобилие.
Αφτοκράτορας, ο—самодержец, император.
Αχανίς—необ'ятный, обширный.
Αχνάρι, το—след.

B.

Βάρδια, ι—смена (в работе).

Γ.

Γαλικός—французский.
Γιμναςιόπεδο, το—гимназист.

Δ.

Δαδί, το—факел.
Διαδίδο—распространять.
Δοκάρι, το—бревно.

E.

'Εθιμο, το—обычай.
Εκδίκιςι, ι—расправа, месть.
Εκςέγερςι, ι—восстание.
Εκςορία, ι—ссылка.
Ελεφθεροφροςίνι, ι—вольность, вольнодумство.
'Εμετρος—в стихах.
'Ενιγμα, το—загадка.
Επίςιμος—официальный.
Επιςτρέφο—возвращать, возвращаться.
Εργαςτίρι, το—мастерская.
'Ερεβνα, ι—обыск, исследование.
'Εριμος, ι—пустыня.
Εφιμερέβοντας τις τάκςις, ο—дежурный по классу.
Εχμάλοτος, ο—пленник.

Z.

Ζογράφος, ο—художник (живописец).

Θ.

Θανάςιμος—смертельный.
Θλίψι, ι—скорбь.

I.

Ιδραντλία, ι—водяной насос.
'Ιθος, το—нрав.
Ικανότιτα, ι—способность.
Ιμερολόγιο, το—календарь, журнал.
'Ιχος, ο—звук.

K.

Κάνκελα, τα—решетка, перила.
Καταγογί, ι—происхождение.
Καταχτιτίς, ο—оккупант, завоеватель.
Κιδία, ι—похороны.
Κολακία, ι—лесть.
Κολάρο, το—воротничек.
Κομόπολι, ι—местечко.
Κόπτςα, ι—пряжка.
Κοροιδεφτικός—насмешливый.

Λ.

Λαικός—народный.
Λεβιτοςτάςιο, το—котельная.

Λογογρίφος, ο—шарада.
Λοχαγός, ο—командир роты, капитан.

M.

Μανδίας, ο—шинель.
Μεγαλοφυίς, ο—гениальный.
Μελανχολικός—грустный.
Μιθικος—сказочный.
Μιθιςτόριμα, το—роман.
Μίςος, το—ненависть.
Μιςτικό, το—тайна.
Μνιμίο, το—памятник.
Μονομαχία, ι—дуэль.
Μπόρα, ι—буря.
Μπουμπούκι, το—почка (дерева).

N.

Νταντά, ι—няня.
Νεκρός, ο—мертвый.
Νκρέμιζμα, το—обвал.

O.

Όμος, ο—плечо.
Όνιρο, το—сон.

П.

Πανόριος—прекрасный.
Πάντα, ι—сторона.
Παραλίο—парализовать.
Παράςιμο, το—орден.
Περιοδικό, το—журнал.
Περιςτατικό, το—случай, обстоятельство.
Περιορίζο—ограничивать.
Πιρά, ι—костер.
Πλατία, ι—площадь.
Προπολύ—давно.
Πςαρός—седеющий, с проседью.

P.

Ραβδί, το—палка.

Ρίχνο—бросать, кидать.

Σ.

Σακάκι, το—куртка.
Σικοφαντία, ι—клевета.
Σιναγερμός, ο—тревога.
Σκιά, ι—тень.
Σολίνας, ο—труба.
Σόμα, το—корпус, тело.
Σπερμολογία, ι—сплетня.

T.

Τεράςτιος—огромный.
Τιμορό—наказывать.
Τζαντίρι, το—палатка.
Τριπλός κανόνας, ο—тройное правило.
Τςιφλικάς, ο—помещик.
Τςόχινος—суконный.

Y.

Υρά, ι—хвост.
Υράνια, τα—небеса.

Φ.

Φίλακας, ο—сторож.
Φιλάργιρος—скупой.
Φιλέβο—угощать.
Φιλόκςενος—гостеприимный.
Φιλολογία, ι—литература.
Φίμι, ι—известность, слух.
Φονιάς, ο—убийца.
Φρίκι, ι—ужас.

X.

Χακί—защитный цвет.
Χάλκινος—медный.
Χαμέρπια, ι—низость.
Χάρτις, ο—карта.
Χερςόνιςος, ι—полуостров.
Χιονοςτίβα, ι—сугроб.
Χοροφίλακας, ο—жандарм.

ΤΟ ΕΛΙΝΙΚΟ ΕΚΔΟΤΙΚΟ ΤΥ ΔΟΝΜΠΑΣ

ΕΧΙ ΤΑ ΑΚΟΛΥΘΑ ΒΙΒΛΙΑ:

			Ρ.	Κ.
1.	Το πρόγραμα τις Κομιντέρνας	(στι διμοτικί)	—	50
2.	Β. ΙΙΙΚ. Λογοδοσία για τι δράσι τις ΕΕ τις Κομ. Διεθνύς	»	—	50
3.	Ι αποφάσις τυ VII πανκόζμιυ κονκρέσυ τις Κομυνιστικίς Διεθνύς	»		35
4.	Λ. ΣΕΓΑΛ. Πολιτικί ικονομία	»	5	—
5.	Γ. ΓΕΟΡΓΙΑΔΙΣ. Ι ιμπεριαλιστές ετιμάζυν νέο μακελιό	»	—	50
6.	Για τυς πιονέρυς κε το πιονέρικο κίνιμα—λόγι αρχιγόν	»	—	80
7.	Π. ΠΟΣΤΙΣΕΦ. Το πρότο Τυνγύσικο-παρτιζάνικο απόσπαζμα	»	—	80
8.	» » Απ'τα περαζμένα χρόνια	»	—	25
9.	Ν. ΤΙΧΟΝΟΦ. Σίμον ο μπολσεβίκος	»	—	75
10.	Β. ΚΟΡΟΛΕΝΚΟ. Τα πεδιά τυ ιπόγιυ	»	—	60
11.	Ν. ΓΡΙΓ. Ι σκαπανίς	»	—	50
12.	ΓΡΙΓΟΡΙΕΦ. Μιάμισι κυβέντα	»	—	75
13.	Α. ΥΛΙΑΝΟΒΑ. Τα πεδικά κε σχολικά χρόνια τυ Ιλίτζ	»	—	50
14.	ΣΒΙΦΤ. Ο Γύλιβερ στι Λιλιπυτία	»	1	50
15.	» » Ο Γύλιβερ στι χόρα τον γιγάντον	»	—	40
16.	Α. ΓΑΙΝΤΑΡ. Ι μακρινές χόρες	»	—	65
17.	» » Το πολεμικό μιστικό	»	2	—
18.	» » Σκολιό		3	—
19.	Λ. ΤΟΛΣΤΟΙ. Ι τρις αρκύδες (λιθογραφία)	»		75
20.	ΜΑΡΣΑΚ. Ι πόστα	»	—	75
21.	Β. ΥΝΚΟ. Ο Γαβριάς	»	—	45
22.	Μ. ΙΛΙΝ. Διίγιμα για το μεγάλο πλάνο	» »	2	—
23.	» » Βυνά κε άνθροπι	»	3	—
24.	ΔΙΜΙΤΡΟΦ. Λογοδοσία στο VII κονκρέσο τις Κ. Δ.	(στι μαριυπ. διάλεχτο)	—	60
25.	ΤΡΥΜΠΛΑΙΝΙ. Σπίτι πάνο στον πάγο	» » »	—	75
26.	» » Ι φτερύγες τυ ρόδινυ γλάρυ	» «	—	30
27.	Α. ΤΖΕΧΟΦ. Διιγίματα	» » »	1	—
28.	» » Χοριάτες	» »	—	30
29.	ΜΑΡΙΑΜΟΦ. Το κολχόζικο δόρο (λιθογραφία)	» » »	—	75
30.	ΓΟΡΠΥΝΟΒΑ. Ι φίλι-μας	» »	—	80
31.	Γ. ΚΟΣΤΟΠΡΑΒ. Λεόντι Χοναχμπέι	» »	1	50
32.	Π. ΠΑΝΤΖ. Ο μικρός παρτιζάνος	» »	—	50
33.	Στι μνίμι τυ Σ. Μ. Κίροφ (Καλιτεχν. σιλογί στι διμ. κε τι μαρ. διάλεχτο).		—	50
34.	ΓΕΟΡΓΙΑΔΙ. Το αγιαχτασσλίχ τον λαόν τις ΕΣΣΔ	» »	—	30
35.	«Νεότιτα» Αρ. 3. (Καλιτεχνικί σιλογί στι διμοτικί κε τι μαριυπ. διάλεχτο)		2	50
36.	«Νεότιτα» Αρ. 4.	»—» »—»»—» »—» »—» »—»	3	—

Εκδόσις τυ περιοδικύ «ΠΙΟΝΕΡΟΣ» τυ 1935 №№ 2, 3, 4, 5, 7, 8, 10, 11, 12 κε τυ 1936 №№ 2, 3, 4. 5, 6, 7, 8, 9. Τιμί τυ κάθε νύμερυ—20 καπ.

ΣΤΙΛΤΕ ΤΙΣ ΠΑΡΑΝΚΕΛΙΕΣ-ΣΑΣ ΜΕ ΤΑ ΑΝΑΛΟΓΑ ΠΟΣΑ ΣΤΙ ΔΙΕΦΘΙΝΣΙ:

ΜΑΡΙΥΠΟΛΙ, ΑΠΑΤΟΒΑ 24, ΕΛΙΝΙΚΟ ΕΚΔΟΤΙΚΟ ΤΥ ΔΟΝΜΠΑΣ.

ΤΙΜΙ 30 καπ.
ЦЕНА 30 коп.

ΠΕΔΙΑ!

ΓΡΑΦΙΤΕ ΣΙΝΤΡΟΜΙΤΕΣ ΣΤΟΝ «ΠΙΟΝΕΡΟ»

Ο «ΠΙΟΝΕΡΟΣ» ίνε μινιάτικο ιχονογραφιμένο περιοδικό κε βγένι σε διο τιπογραφικά φίλα.

Στο περιοδικό πέρνονε μέρος ι καλίτερι ρομιί σινγραφίς κε ι πεδικί ανταποκριτές από το Δονμπάς, τιν Κριμέα, το Βέριο Κάφκασο κε τον Αντικάφκασο.

I ΣΙΝΤΡΟΜΙ ΣΤΟΝ «ΠΙΟΝΕΡΟ» ΚΟΣΤΙΖΙ:

Για 3 μίνες	90 κ.
„ 6 „	1ρ. 80 κ.
„ 1 χρόνο	3ρ. 60 κ.

Ι ΣΙΝΤΑΞΙ

ДОНЕЦКОЕ ОБЛАСТНОЕ
ГРЕЧЕСКОЕ ИЗДАТЕЛЬСТВО

ΕΛΙΝΙΚΟ ΕΚΔΟΤΙΚΟ
ΤΥ ΔΟΝΜΠΑΣ

Μαριύπολι, Απάτοβα 24, Τιλέφονο 3-17.

ΙΠΕΦΘΙΝΟΣ ΣΙΝΤΑΧΤΙΣ: **Γ. ΚΥΝΤΟΚΟΤΣΕΦ**

Подписано к печати 1-II 1937 г. Уполоблита № 1742. Тираж 2000.

Стат. формат 186x264, печат. листов 2, в листе 68,000 знак., автор. листов 3¼. бум листов 2. Мариуполь, типография Донецкого Областного Греческого Издательства. Зак. № 8